

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 25 september 2017**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 25 september 2017

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 augustus 2017, dienst/sector Leefomgeving, nummer PS2017MME07, inzake toetreding gemeente De Ronde Venen tot het recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Daartoe besloten
PS2017MME07

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 5 juli 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017MME08, inzake rapport Randstedelijke Rekenkamer vervolgonderzoek beheer en onderhoud wegen en kunstwerken.

Daartoe besloten
PS2017MME08

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 5 juli 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017MME09, inzake geheimhouding financiële gegevens NRU.

Daartoe besloten
PS2017MME09

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 25 september 2017, dienst/sector OV, nummer PS2017MME10, inzake busstalling.

Daartoe besloten
PS2017MME10

RUIMTE, GROEN en WATER

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 mei 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017RGW02, inzake rapport Randstedelijke Rekenkamer 'Natuurlijk bevoegd'.

Daartoe besloten
PS2017RGW02

Amendement A13, ingediend door de fracties van de SP en PvdD, inzake natuurcompensatie niet vrijblijvend.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A14, ingediend door de fracties van de SP en PvdD, inzake natuur niet te koop.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M43, ingediend door de fracties van de SP en PvdD, inzake natuurcompensatie binnen de provinciegrenzen.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M44, ingediend door de fractie van de SP, inzake natuurcompensatie met burgerparticipatie.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M45, ingediend door de fracties van de PvdD en SP, inzake tegengaan ontbossing en stimuleren CO₂-compensatie.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 augustus 2017, dienst/sector Leefomgeving, nummer PS2017RGW05, inzake Participatieaanpak Omgevingsvisie.

Daartoe besloten
PS2017RGW05

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Mondelinge vragen van mevrouw Keller over de uitnodiging voor de informatiebijeenkomst over het fietspad Zeist-West - De Uithof.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 3 juli 2017.

Motie vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van 50Plus inzake snelheid 80 km Zuilense Ring NRUN230.
De motie is ingetrokken.
Daartoe besloten

Motie M46 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van de PvdA, SP en 50Plus, inzake woonwijk Vlieg-basis Soesterberg niet alleen voor rijken.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M47 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake voorlopig geen nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderijen.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Presentielijst vergadering 25 september 2017

Voorzitter:	W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier:	mevr mr. C.A. Peters
VVD	dhr. B.M.H. de Brey, Doorn (vanaf 14.17 uur) mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht R. van Reenen, IJsselstein mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
D66	mevr. H. Chidi, Amersfoort mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk (vanaf 14.42 uur) mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn M.J. de Droog Msc RA, Utrecht mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik P.D. Overkleeft, Utrecht
CDA	mevr. A.M. Schneiders, Utrecht ing. D.G. Boswijk, Wilnis J.M.W. Jansen, Baarn mevr. T. Koelewijn-Koelewijn, Bunschoten drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht ing. T. van Oosterom, Woerden C. Westerlaken, Lopik
PvdA	A. Essousi LLB, Utrecht mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht drs. C. de Kruijf, Leusden ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort
PVV	H.O. Suna, Soest mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven
SP	drs. W.J. Ubaghs, Maarssen (vanaf 14.25 uur) M.H.O. Boer, Bilthoven mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen mevr. A.M. Poppe, IJsselstein H. Toutouh, Nieuwegein
GroenLinks	drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede ir. H.P. van Essen, Utrecht
ChristenUnie	mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein mevr. N. de Haan, Amersfoort drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg A.J. Schaddelee, Houten
PvdD	mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg
SGP	G. van Leeuwen, Houten P.A. van Leeuwen, Rhenen
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
Afwezig:	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht (D66) drs. J. Germs, Renswoude (VVD)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort
mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
mevr. mr. J. Verbeek-Nijhof, Huis ter Heide

Opening.

De VOORZITTER: Fijn dat u allemaal weer terug bent. Ik hoop dat u een goede vakantie heeft gehad, al lijkt deze al lang geleden.

De heer Boerkamp en de heer Germs zijn vanmiddag afwezig en de heer De Brey, de heer Ubaghs en mevrouw Dekker zijn iets later.

In de zomer is de heer Essousi voor de derde keer vader geworden. Deze maal is dat van zijn dochter Amani. Namens de Staten van harte gefeliciteerd voor u en uw vrouw. (Applaus)

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Er zijn twee sets vragen ingediend voor het vragenhalfuurtje. Ik adviseer om de eerste set vragen van mevrouw Keller over het fietspad betreft De Uithof te agenderen bij agendapunt 4.

De tweede set vragen komt van mevrouw Arissen en gaat over de ontwikkelingen naar aanleiding van een uitspraak van de rechtbank over de milieubelasting. In die vragen wordt melding gemaakt dat over datzelfde onderwerp schriftelijke vragen zijn gesteld door de PvdA. Volgende week dinsdag worden de vragen van de PvdA in het college behandeld en een deel van die vragen komt hier langs. Dat betreft ik. Deze vragen moeten wij aan elkaar verbinden. De vragen van mevrouw Arissen zal ik in een set via het college laten behandelen en de reactie op de beide sets vragen gaat als een set naar de Staten.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD vindt dit een dusdanig belangrijk onderwerp dat wij hier graag mondeling vragen over hadden gesteld. Als de beantwoording volgende week dinsdag plaatsvindt en deze vragen daarin meegenomen worden, dan kunnen wij daarmee akkoord gaan.

De VOORZITTER: Ik heb gezegd dat ze volgende week dinsdag in de vergadering van GS behandeld worden, niet morgen.

Dan kom ik bij een drietal moties vreemd aan de orde van de dag. De eerste motie is van de PvdA samen met de SP over de woonwijk Vliegbasis Soesterberg. Ik stel voor om deze te behandelen als agendapunt 12a. Dan de motie geen nieuwvestiging van de uitbreiding van de geitenhouderijen. Ik stel voor om deze voor als agendapunt 12b.

Tot slot heb ik een motie ontvangen over de Zuilense Ring. Aan mevrouw Hoek – de indienster – vraag ik of het verstandig is om dit onderwerp expliciet te agenderen in de commissievergadering? Dan doe ik u meer recht dan wanneer ik probeer om het er vanmiddag snel doorheen te halen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ja, ik vind het belangrijk dat wij aan de voorkant met het participatieproces aan de gang gaan. Ik hoop dat het in de eerstvolgende MME vergadering ter bespreking komt.

De VOORZITTER: Dit onderwerp komt in de eerstvolgende MME vergadering op 9 oktober aan de orde.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Dan ga ik daarmee akkoord.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Kan dan worden meegenomen wanneer de Zuilense Ring in de trajectaanpak zit en hoe de planning eruit ziet? Dan weten wij wanneer wij wat moeten doen en moeten besluiten.

De VOORZITTER: De gedeputeerde neemt deze zaken mee.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! U heeft een goed voorstel gedaan om de motie over de NRU naar de commissie MME door te verwijzen. Wat ons betreft geldt dat eveneens voor de

andere twee moties naar respectievelijke commissies. Het onderwerp over Hart van de Heuvelrug is als eerder aan de orde geweest.

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat dit onderwerp afgelopen commissievergadering geprobeerd is te agenderen, maar geen instemming heeft gekregen. Dit ligt als volgende mogelijkheid open. Daarom vond ik het fair dit te nu te agenderen. Echter, als u het liever in de commissie bespreekt dan ligt deze keuze bij u. Ik zie dat de fractie van het CDA u steunt.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik houd mij aan de mail van mevrouw Peters om in het fractievoorzittersconvent te spreken over de mate van dit soort moties. Vandaag moeten wij dit door laten gaan.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het is geprobeerd om dit onderwerp in de commissie te bespreken, maar daar kregen deze fracties geen ruimte. Daarom ben ik ervoor om dit vandaag te bespreken. Verder sluit ik mij aan bij de heer Hoefnagels om in het convent met elkaar te bespreken om een rem te zetten op dit soort moties.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij gunnen de PvdA en de SP de afronding van hun publiciteitsmoment, maar het gaat om een onderwerp dat al behandeld is en waar al een kader voor gegeven is. Wij maken het onbestuurbaar door kaders van GS met moties te corrigeren, maar laten wij het vandaag bespreken om dat gepasseerd te zijn.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Gaarne behandelen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik refereer eraan dat het plan van Vliegbasis Soesterberg al verschillende malen is veranderd en in het originele plan sociale woningbouw stond. De urgentie is weer daar, want er zijn nog steeds wachtlijsten. Als dat niet geagendeerd wordt op de agenda van de commissie dan rest ons niks anders dan het in PS te bespreken.

De VOORZITTER: Ik had uw standpunt al verwoord.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het eens met de VVD fractie. Ik verbaas mij er echter over dat een mail van de griffier wordt aangehaald die ons benadrukt dat wij deze zaak marginaal moeten toetsen, omdat wij dat al hebben afgesproken in het vorige fractievoorzittersconvent. Ik heb de moties marginaal getoetst en ben van mening dat beide moties niet urgent zijn, dat zaken al besproken zijn en dat het reeds vastgesteld beleid is. Ik zie dus geen reden om de moties vanmiddag te behandelen.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn voor het bespreken van de moties.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij vinden in de woorden van het CDA.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik sluit mij aan bij wat de heer Bekkers heeft gezegd. Wij geven iedereen de ruimte. Wij zien dat wij al een aantal stations gepasseerd zijn, edoch mocht men dat alsnog willen agenderen, dan zijn wij de laatste die dat tegenhouden

De VOORZITTER: Prima, dan gaan wij het vanmiddag behandelen.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Hoewel vandaag een mail verstuurd is met de uitnodiging voor de informatiebijeenkomst over het fietspad Zeist-West - De Uithof ga ik toch een vraag stellen aan de gedeputeerde. Deze stel ik naar aanleiding van een artikel in het AD van 15 september 2017. In dit artikel wordt melding gemaakt van een besloten bijeenkomst op 26 september; dat is morgen. De provincie Utrecht heeft een variantenstudie laten uitvoeren naar de alom ongewenste nieuwe fietsverbinding tussen Zeist-West en De Uithof. De uitkomst hiervan zal in een besloten bijeenkomst met de gemeente De Bilt en de gemeente Zeist worden besproken. Natuur- en milieuorganisaties en de Fietsersbond hebben zich eerder duidelijk uitgesproken tegen het fietspad, evenals de gemeenten De Bilt en Zeist. De aanleg van het fietspad zorgt voor ernstige aantasting van natuur, landschap en natuurhistorische waarde. Daar hebben wij een aantal vragen over. Waarom worden nieuwe onderzoeksuitkomsten besproken in een besloten bijeenkomst? Worden deze bijeenkomsten openbaar gemaakt? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet? Is in het onderzoek de optie meegenomen om bestaande infrastructuur fietsvriendelijker te maken? Zo nee, waarom niet?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de gestelde vragen, want dat geeft mij de gelegenheid om aan te geven dat de kaart die in het AD vermeld was een hele oude kaart is. De provincie Utrecht wil het fietsgebruik stimuleren en de economische belangrijke plek van het Utrecht Science Park goed ontsloten hebben. Wij weten echter dat het grondgebied van de gemeente De Bilt tussen het Utrecht Science Park en Zeist een kwetsbaar gebied is. U geeft aan dat de provincie Utrecht onderzoek heeft laten doen. Dat doen wij in gezamenlijkheid met de gemeenten De Bilt en Zeist. Het doel van dit onderzoek is een goede fietsverbinding, niet om de Bisschopsweg daarvoor te gebruiken. Wij hebben TAUW gevraagd als onafhankelijke deskundige om te onderzoeken of er andere mogelijkheden zijn om in dit gebied een goed fietspad te creëren. Wij hebben alle opmerkingen en aandachtspunten op het rapport Waardenburg meegegeven aan TAUW. Uit dit onderzoek zijn negen varianten gekomen. Deze hebben wij vorige week donderdag gepresenteerd voor de gemeenteraad van Zeist en morgenavond zitten wij bij de gemeente De Bilt. Op 2 oktober zullen wij dit met u bespreken en dan zal TAUW een presentatie geven over het rapport. Daarna komen de rapporten openbaar, zodat iedereen daarop kan reageren. Er is dus nog geen keuze gemaakt en wij willen een zorgvuldig traject doorlopen. Dan gaan wij de volgende stappen zetten en gaan wij in de stuurgroep met beide wethouders in overleg over het vervolgtraject.

Kortom, het is een uitdrukkelijk verzoek geweest van de wethouders om de nieuwe onderzoeksresultaten te bespreken in een besloten bijeenkomst. Dat wordt echter niet meer gedaan, omdat de groene groepen daar een plek in willen hebben. Deze uitkomsten worden zeker openbaar gemaakt. Tot slot is in het onderzoek de optie meegenomen om bestaande infrastructuren fietsvriendelijker te maken.

De VOORZITTER: Daarmee is de vraag beantwoord.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 3 juli 2017.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 3 juli 2017 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk bevoegd.

Mevrouw EIJSBROEK (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dank voor het heldere rapport van de Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk bevoegd. De Randstedelijke Rekenkamer heeft onderzoek verricht naar de regierol van de provincie bij de natuurcompensatie. In het eindrapport van dit onderzoek doet de Rekenkamer vijf aanbevelingen voor de uitvoering van natuur- en boscompensatie door de provincie. Op 19 juni zijn het rapport en de aanbevelingen aan de hand van het Statenvoorstel in de commissie RGW besproken en heeft gedeputeerde mevrouw Maasdam de toezegging gedaan de Staten verder te informeren over een aantal bevroegde onderwerpen, wat met het memorandum is gebeurd. De VVD is content dat de boskaart gemaakt wordt en dat de natuurcompensatie op een kwalitatief goede wijze

uitgevoerd wordt, inclusief de controle op de naleving. Daarbij moeten wij oog hebben zaken zoals dat de provincie voor boscompensatie vanaf 1 januari 2017 bevoegd gezag heeft op grond van de Wet natuurbescherming, dat de provincie voor het Natuur Netwerk Nederland bevoegd gezag heeft en voor rijksprojecten heeft de minister van infrastructuur en milieu bevoegd gezag. Verder vinden wij het prettig dat de RUD inmiddels zijn handhaving op orde heeft en dat er regelmatig informatie is toegezegd door de gedeputeerde.

De VVD kan instemmen met het besluit en verzoekt GS de aanbevelingen over te nemen en aandacht te hebben voor de voortgang. Op welke wijze en wanneer verwacht GS daar opvolging aan te geven?

De heer VAN OOSTEROM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Vertrouwen is goed, maar controle hoort daarbij. De Rekenkamer heeft de natuurcompensatie onderzocht, dat voor een deel nieuw beleid is sinds 1 januari 2017. Dan is goed om tegen het licht te houden wat er gebeurt en wat beter kan.

De aanbevelingen uit het rapport zijn door het college overgenomen en een boskaart wordt opgesteld. Is die boskaart niet meegestuurd met de overdracht van het beleid vanuit Den Haag?

Onze gedeputeerde heeft een memo opgesteld en deze is duidelijk en helder. De CDA fractie kan hiermee instemmen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij spreken onze waardering uit naar de Randstedelijke Rekenkamer die opnieuw een helder rapport heeft geproduceerd, waarin de vier provincies naast elkaar gelegd worden en waarin Utrecht goed naar voren komt. Vervolgens heeft zij vijf goede aanbevelingen gedaan en deze zijn met een zekere nuance volledig door het college overgenomen. Wij zijn content met het rapport en het voorstel en zullen deze zeker steunen. Echter, de moties en amendementen van de SP vinden wij geen toevoeging aan de kwaliteit van het voorstel. Deze zullen wij niet steunen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Utrecht is de kleinste provincie, maar wij zijn wel trots op onze provincie. Wij hebben veel natuur, frisse lucht en er zijn veel mensen die hier wonen, werken en recreëren. Die balans tussen natuur en cultuur willen wij zeker behouden. Daaruit komen de aanvullingen van de SP op de besluitlijst die voorligt. Deze gaan over de volgende punten: waar compenseer je natuur, wat compenseer je, is de compensatie van natuur altijd mogelijk, is de compensatie van natuur wettelijke verplicht, bieden wij de mogelijkheid om financieel te compenseren, welke rol heeft burgerparticipatie bij natuurcompensatie?

Amendement A13 (SP en PvdD): natuurcompensatie niet vrijblijvend

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25 september 2017, ter bespreking en vaststelling van het Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk Bevoegd;

overwegende dat:

- *wanneer de provincie afspraken maakt, deze gelden als wet;*
- *dat ook geldt voor afspraken over natuurcompensatie;*
- *er op dit moment veel plannen zijn voor uitbreiding van woning- en bedrijvenbouw en infrastructuur in onze provincie;*
- *het belangrijk is om als provincie een helder beleid te voeren w.b. natuurcompensatie;*

besluiten dat:

nr. 3 op de besluitenlijst, de zin:

"Vraag GS om er voor te zorgen dat de afgesproken compensatiemaatregelen voor NNN gebieden meer afdwingbaar worden vastgelegd, bijvoorbeeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag."

te wijzigen als volgt:

"Vraag GS om er voor te zorgen dat de afgesproken compensatiemaatregelen voor NNN gebieden afdwingbaar worden vastgelegd, bijvoorbeeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag.";

het woord 'meer' te schrappen;

Amendement A14 (SP en PvdD): natuur niet te koop

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25 september 2017, ter bespreking en vaststelling van het Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk Bevoegd;

overwegende dat:

- *geld niet hetzelfde is als natuur;*
- *geld geen waarborg is voor snelle terugkeer van kwalitatief dezelfde natuur, in de directe omgeving;*
- *compensatie van natuur door geld een verkeerd uitgangspunt is om tot goedkeuring van plannen te komen. Wie biedt het meest?;*

besluiten dat:

Nr. 1 op de besluitenlijst:

"GS te verzoeken beleid op te stellen hoe financiële compensatie moet worden bepaald";

te wijzigen als volgt:

"GS te verzoeken financiële compensatie van natuur onmogelijk te maken".

Motie M43 (SP en PvdD): natuurcompensatie binnen de provinciegrenzen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering op 25 september 2017;

gehoord hebbende de beraadslagingen van agendapunt 6, Rapport Randstedelijke Rekenkamer 'Natuurlijk Bevoegd';

constaterende dat:

- *de provincie bos wil compenseren, over de provinciegrenzen heen;*
- *andere provincies hier niets over zeggen in hun beleid;*

overwegende dat:

- *er dan sprake is van eenzijdig verlies van natuur in onze provincie;*
- *verlies van natuur de leefbaarheid voor de inwoners, de werkenden en de bezoekers van onze provincie vermindert;*

verzoeken het college van GS:

niet meer te noemen dat compensatie van bos buiten de provincie grenzen mogelijk is.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M44 (SP): natuurcompensatie met burgerparticipatie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25 september 2017;

gehoord hebbende de beraadslagingen over agendapunt 6, Rapport Randstedelijke Rekenkamer 'Natuurlijk Bevoegd';

constaterende dat:

- *niet alle natuur vervangen kan worden door iets anders;*
- *kwaliteit en nabijheid van de nieuwe natuur een grote rol spelen bij het beoordelen of compensatie mogelijk is;*

overwegende dat:

- *er gevallen kunnen zijn waarbij compensatie op deze gronden niet mogelijk is;*
- *het erg belangrijk is voor de leefbaarheid van mensen in de provincie Utrecht om grenzen aan de compensatiemogelijkheden te stellen;*

verzoeken het college van GS:

- *het verdwijnen van natuur alleen mogelijk te maken als de kwaliteit en de nabijheid van nieuwe natuur vergelijkbaar zijn in de compensatie;*
- *hiervoor altijd een proces van burgerparticipatie te doorlopen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De amendementen en de moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de Rekenkamer voor het uitvoeren en uitbrengen van dit rapport en dank aan GS voor de aanvullende memo naar aanleiding van de vragen in de commissie. Voor het grootste gedeelte zijn onze vragen hiermee beantwoord, behalve vragen met betrekking tot moties en amendementen die de SP indient. Wij hebben hier geen behoefte aan, maar het gaf aanleiding om een aantal zaken na te vragen, met name over de afwijkingen voor de compensaties die worden voorgesteld, namelijk: financieel compenseren en buiten de provinciegrenzen. Onze vraag is of naar PS helder gemaakt kan worden onder welke voorwaarde hiervan afgeweken wordt en of op het moment van de vergunningaanvraag dan wel de ontheffing daarover harde afspraken gemaakt worden. Volgens mij is dit in lijn met het advies dat de Rekenkamer ons meegeeft.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het grote probleem bij natuurcompensatie is vaak dat verdwenen natuur wel kwantitatief is gecompenseerd, maar niet kwalitatief. Weliswaar worden bij compensatieprojecten net zoveel nieuwe bomen aangeplant als er zijn verdwenen, maar de natuurwaarde van die jonge boompjes is gering in vergelijking met oude bomen. Daarom is het een goede zaak dat wij de mogelijkheden van natuurcompensatie hebben aangepast bij de herijking van onze provinciale natuurvisie. Deze zijn verruimd zodat het kwalitatief beter kan en via de natuurcompensatiebank gaan wij vraag en aanbod van kwalitatief goede projecten beter op elkaar afstemmen.

Initiatiefnemers mogen financieel compenseren als elders een kwalitatief hoogstaand project wordt uitgevoerd. Wat de ChristenUnie betreft mag dat aan de andere kant van de provinciegrens, mits dat kwaliteitswinst oplevert. Het is een taak van de bank om die kwaliteit te bewaken. Daarom hebben wij geen behoefte aan meer burgerparticipatie op dit terrein waar deskundigheid een randvoorwaarde is.

Wij hebben er geen behoefte aan om de mogelijkheden van compensatie in te perken, zoals wordt gevraagd in de moties van de SP. Wij zijn blij met de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer en dat GS deze overneemt.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! De heer Schaddelee zegt dat natuurcompensatie een taak is van de bank. Hoe zorg je er dan voor dat de natuur kwalitatief terugkomt voor de mensen die natuur kwijttraken uit hun omgeving?

De heer SCHADDELEE (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dat zou een van de kaders kunnen zijn die wij bij de natuurcompensatiebank hebben neergelegd. Het is echter niet altijd haalbaar om de kwaliteit terug te brengen die je op een plek bent kwijtgeraakt. Er is vaak een reden voor het verlies van

natuurkwaliteit, zoals bouwactiviteiten. Dan is het niet mogelijk om op dezelfde plek dezelfde kwaliteit te realiseren. De werking van de natuurcompensatiebank laat zien dat hij rekening houdt met de inbreng van bewoners. Echter, wij zijn er niet voor om het een vaste plek te geven waardoor de mogelijkheden worden ingeperkt.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Onze insteek is dat als natuurcompensatie onmogelijk is in de omgeving dat het project niet doorgaat. Door die compensatie zo duidelijk te stellen dient het als bescherming van de natuur.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat is een maatregel die ons te ver gaat. Daarmee geef je de facto mensen de mogelijkheid om gewenste ontwikkelingen volledig te blokkeren omdat er geen goede natuurcompensatie mogelijk is.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Allereerst dank aan de Randstedelijke Rekenkamer voor het duidelijke rapport. Uit het rapport blijkt dat er een flinke achterstallige compensatieopgave voor bos en natuur is. Het lijkt erop dat deze compensatie uitgesteld wordt waardoor de achterstand steeds groter wordt. Welke termijndoelen zijn gesteld en is GS bereid te zorgen dat er een inhaalslag gemaakt wordt?

Daarnaast wordt geconstateerd dat veldcontroles nauwelijks inzicht geven in de realisatie van de beoogde kwaliteit. Wij weten dus niet of in de praktijk daadwerkelijk gecompenseerd wordt, hoeveel en wat de kwaliteit is.

Hoe kan het dat dit nu pas aan het licht komt? Het registratiesysteem van de RUD wordt hierop aangepast. Zorgt deze aanpassing ervoor dat er controle is op de kwaliteit van de natuur? Wordt de boomdichtheid van het compensatiegebied bijvoorbeeld gemeten? In het stuk wordt namelijk alleen gesproken over de oppervlakte.

De PvdD mist bij de boscompensatie de link naar de klimaatopgave. Het effect van de ontbossing werkt sterk door in de broeikasgasbalans van het bos. Wordt hier rekening mee gehouden bij het bepalen van de compensatieopgave? Hiervoor dient de PvdD samen met de SP een motie in.

Motie M45 (PvdD en SP): tegengaan ontbossing en stimuleren CO₂-compensatie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25 september 2017, ter behandeling van het Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk bevoegd, PS2017RGW02;

constaterende dat:

er sinds 1990 1275ha bos is verdwenen in Utrecht; (1)

overwegende dat:

- *we staan voor een enorme klimaatopgave;*
- *opbouw van de koolstofvoorraad in nieuw bos een factor veertig langzamer gaat dan de uitstoot bij ontbossing;*
- *dit niet wordt meegenomen in het bepalen van de compensatieopgave;*

verzoeken het college van GS:

- *ontbossing tegen te gaan;*
- *bij herplanting CO₂-compensatie als voorwaarde te stellen;*

En gaan over tot de orde van de dag.

1. http://edepotwur.nl/423_687

Uit cijfers van de Universiteit Wageningen blijkt bovendien dat onze provincie sinds 1990 1245 hectare bos is kwijtgeraakt. Is de gedeputeerde bekend met deze cijfers en wat gaat zij hieraan doen? Hoe gaan wij voorkomen dat de provincie Utrecht nog meer bos kwijtraakt?

In de memo heeft de gedeputeerde voorgesteld om via de jaarlijkse voortgangsrapportage natuur de Staten te informeren over de uitvoering van natuur- en boscompensatieprojecten. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens van onze fractie van een jaarlijkse rapportage van de natuurcompensatie. Wij zijn blij dat in de memo wordt verwezen naar de verantwoordelijkheid van de provincie voor de natuur en dat het van groot belang is dat de compensatie leidt tot de realisatie van natuur met een goede kwaliteit. Desondanks wordt er ook veel gewezen naar de gemeenten en Rijkswaterstaat. Wij vragen GS de verantwoordelijkheid te nemen en een stevige regierol op te pakken in de opgaven voor natuurcompensatie.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mijn complimenten voor het rapport dat door de Randstedelijke Rekenkamer is uitgebracht. Het gaat om een aantal taken die pas sinds 2017 onze verantwoordelijkheid zijn, met name de boscompensatie. In juni hebben wij in de commissie uitgebreid gediscussieerd over dit rapport. De vragen die daarin naar voren kwamen hadden met name te maken met de boskaarten. Inmiddels hebben wij satellietbeelden die het mogelijk maken om de boskaarten op jaarlijkse basis te actualiseren. Het andere betrof de veldcontroles van de RUD. Daarvan is geconstateerd dat er een achterstand is. Deze achterstand is inmiddels ingelopen. Kwalitatief geeft het nog onvoldoende zicht op de mate van compensatie. Daar gaan wij de registratie van de RUD op aanpassen. Daarmee nemen wij de aanbevelingen van het rapport van de Rekenkamer over.

Dan kom ik op de topregio die Utrecht is en moet blijven. Natuurcompensatie draagt daaraan bij, want een van onze vestigingsvoorwaarden is de natuurwaarde naast andere belangrijke waarden.

De VVD heeft de vraag gesteld op welke termijn wij antwoord krijgen. Wij werken de zaken, zoals de controle op naleving en de boskaarten nader uit. Dit gaat ook over het vastleggen van de wijze waarop gecompenseerd gaat worden. Daarop komen wij in de loop van 2018 terug.

Van de SP komen een aantal vragen, zoals waar compensatie mogelijk is en hoe compensatie uitgevoerd gaat worden. Dat hebben wij aangegeven in de Provinciale Ruimtelijke Verordening en in de Verordening Natuur en Landschap. Daarbij streven wij naar nabijheid van de compensatie, maar dat is niet altijd mogelijk. Dat is de reden dat wij in de PRV afscheid hebben genomen van het beginsel van nabijheid. Nabijheid blijft een streven, maar wij zoeken naar een compensatie die in kwantiteit en kwaliteit afdoende is.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Als wij de enige provincie zijn die compenseert buiten de provinciegrenzen, dan gaat dat op den duur de verkeerde kant op.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wij geven aan dat wij de natuurcompensatie in principe in nabijheid willen en in principe binnen de provinciegrenzen. Soms is het echter voor de kwaliteit van de natuur beter om net over de grenzen heen te kijken, want natuur houdt zich niet aan grenzen. Het is absoluut niet ons streven om dat te doen, maar uiteindelijk willen wij dat de kwaliteit en de kwantiteit van de natuur gelijk blijven. Buiten de provinciegrens is een uiterst redmiddel, net als financiële compensatie. Als er een compensatiebank is hoeven wij niet of nauwelijks meer tot financiële compensatie te komen. In het verleden is dit slechts één keer voorgekomen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Deelt u wel de zorg met ons dat op dit moment veel staat te gebeuren in de provincie, zoals bebouwing en infrastructuur die op komst is? Kan het voorkomen dat de compensatie van de natuur niet mogelijk is, waardoor het plan niet doorgaat of naar een andere provincie verhuist in plaats van de natuur?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dit is een complexe vraag, want wij kunnen niet Hoevelaken verplaatsen. Als opdrachten van een dusdanig maatschappelijk belang zijn dat zij ten koste moeten gaan van de natuur, dan moet daarvoor een goede compensatie komen.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik voel mee met de SP in de zorg hierover, want waar ligt de grens wanneer het wel belang heeft, maar er geen mogelijkheid is tot compen-

satie? Op welke wijze wordt de afwijking gemaakt wanneer de uitzondering wordt gemaakt en tot financiële compensatie of tot compensatie buiten de provinciegrenzen wordt overgegaan? En waar wordt dit vastgelegd?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De compensatie wordt vastgelegd in de plannen. Het gaat om een wezenlijk maatschappelijk belang als het speelt. Ik verwacht dat wij met de compensatiebank veel gaan ondervangen. Deze moeten wij nog vorm geven en daarover houd ik u van op de hoogte.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij staan positief tegenover de compensatiebank, maar het moet geen redmiddel worden om plannen alsnog uit te voeren. Er moet daadwerkelijke compensatie plaatsvinden. Hoe wordt dat geborgd?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik beloof u dat wij nader terugkomen op de stappen die wij gaan zetten, zoals de compensatiebank. Het staat centraal om tot een kwalitatief gelijkwaardige compensatie te komen.

De verschillende vragen van de SP heb ik al beantwoord. Met name over de financiële compensatie. Dat is een uiterste mogelijkheid. Wij streven hier niet naar, want wij willen kwalitatieve compensatie, maar wij willen financiële compensatie wel boven de markt houden.

Dan over burgerparticipatie. Door de ChristenUnie is aangegeven dat deskundigheid belangrijk is. Er zijn echter gronden nodig die vrijwillig aangedragen worden om tot compensatie te kunnen komen. Wij communiceren altijd op een goede manier, maar actieve burgerparticipatie is daarmee een lastig traject.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Met burgerparticipatie bedoelen wij dat burgers vaak boos zijn omdat een stuk natuur in hun omgeving gaat verdwijnen. Dat zijn groepen die van te voren niet in de plannen worden meegenomen, zoals actiecomités. Het is onze bedoeling dat zij wel in de plannen meegenomen worden, want de mensen die ergens vlakbij wonen weten hoe belangrijk de bomen zijn voor hun gezondheid.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is mooi als mensen betrokken zijn bij de natuur. Dat proberen wij zelfs te stimuleren, bijvoorbeeld met de Groene Kroon. Als er gesproken wordt over compensatie kan dat nooit op dezelfde plek zijn, want daar vinden de ontwikkelingen plaats. Het is lastig om dat op die manier vorm te geven. De compensatie moet zo dichtbij mogelijk plaatsvinden, maar het kan niet op dezelfde plek.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het ermee eens dat het ingewikkeld is, maar dat is geen reden om het uit de weg te gaan.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks vroeg naar de financiële compensatie en de compensatie buiten de provincie. Daar hebben wij inmiddels over gesproken en deze vragen zijn beantwoord.

Dan kom ik op de motie van de PvdD. De PvdD heeft mij de vraag gesteld of ik ermee bekend ben dat er 1275 hectare bos is verdwenen in Utrecht. Voor een groot gedeelte daarvan is sprake van bos waarvoor heide in de plaats is gekomen. De exacte aantallen heb ik niet paraat, maar heide heeft een hogere natuurwaarde dan bos. Dan verzoekt u het college om ontbossing tegen te gaan. Echter, wij hebben nadrukkelijk geschetst dat waar wij verantwoordelijk zijn voor boscompensatie tot compensatie overgaan. Bij herplanting stellen wij CO₂-compensatie als voorwaarde. Deze motie ontraad ik.

De VOORZITTER: Wij gaan verder met het tweede termijn

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Komt er een ander moment waarop de inhoud van onze motie opnieuw ter sprake komt, zodat hier inhoudelijker over gepraat kan worden?

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde sprak over de aanpassing van de registratie in de RUD om de kwaliteit van met name de boscompensatie te kunnen monitoren. Wat betekent deze aanpassing precies? Hoe wordt de kwaliteit hierin gemeten? En hoe en waarom is dit in het verleden niet gebeurd?

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde refereerde aan de hogere natuurwaarde van heide. Wij willen echter via onze motie het belang van een hogere CO₂-waarde benadrukken. Ontbossing heeft een grotere negatieve invloed op de broeikasgasbalans dan het positieve effect van bebossing. Opbouw van de koolstofvoorraad in nieuw bos gaat met een factor 40 langzamer dan de uitstoot bij ontbossing. De opbouw van de voorraad in beheerd bos gaat nog eens een factor 3 langzamer. Ontbossing heeft dus een grotere negatieve invloed. Daarom vinden wij de hogere CO₂-waarde bijzonder belangrijk, desondanks dat heide een hogere natuurwaarde heeft.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er is gevraagd naar de momenten waarop zaken ter sprake komen. In mijn memo heb ik aangegeven dat ik rondom de natuurrapportage graag terugkom bij u. Daarnaast ga ik te allen tijde in commissieverband in gesprek. Dan de vraag naar de kwaliteitscompensatie. Het lag tot nu toe bij het Rijk en dat betrof alleen maar de oppervlakten. Vanaf 1 januari 2017 nemen wij eveneens de leeftijden van de bossen en het aantal beschermde soorten mee. Dan de vraag naar aanleiding van de motie van de PvdD en SP. Wij hebben het nadrukkelijk over natuurcompensatie. Dit is een andere discussie ten aanzien van de CO₂-compensatie. Daarom blijf ik bij mijn standpunt dat ik deze motie ontraad.

Statenvoorstel Participatieaanpak Omgevingsvisie.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel besluitvorming toetreding gemeente De Ronde Venen tot het recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Mevrouw VAESSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD kan zich prima vinden in het voorstel om de Vinkeveense Plassen over te laten gaan in het recreatieschap. Wij denken dat daarmee het beheer en het onderhoud op lange termijn geborgd is. Tevens geeft dit invulling aan de in het coalitieakkoord benoemde items om de recreatieschappen efficiënter te maken. Dit is een belangrijke stap voorwaarts daarin, dus wij ondersteunen dit besluit.

Mevrouw DERCKSEN (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 kan instemmen met de voorgestelde wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling Stichtse Groenlanden. Ik maak van de gelegenheid gebruik om het te hebben over de voorwaardelijke tweede tranche van € 3.400.000 voor het onderhoud van de legakkers in de Vinkeveense Plassen. De provincie moest dat bedrag in het voorjaar per direct toezeggen en gelukkig werd dekking voor dat bedrag snel gevonden. Het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVK) wordt immers opgeheven. De gelden die eerst naar UHVK gingen kunnen voor een deel naar Stichtse Groenlanden. Wij vragen ons af hoe het er met de UHVK-terreinen voor staat. In hoeverre is de overdracht geregeld van de eigendommen, de huur- en pachtovereenkomsten, het noodzakelijke beheer en het onderhoud daarvan? Op 1 januari aanstaande is de opheffing namelijk een feit. Op de site van de recreatieschappen lees ik in een nieuwsitem van 29 juni 2017 het volgende: "De grotere terreinen worden aan private partijen aangeboden en het beheer en onderhoud wordt niet meer betaald met publieke gelden. Het uitgangspunt is dat de terreinen vrij toegankelijke blijven. Maar hoe dat in de praktijk uitpakt, is nu nog niet bekend en hangt af van wie beheerder wordt. In de komende maanden wordt voor ieder terrein bekeken hoe het beheer zonder het recreatieschap geregeld gaat worden." 1 januari 2018 is al over drie maanden. Laten wij ons realiseren dat de totale bijdrage van de elf gemeenten plus de provincie in 2016 voor dat recreatieschap meer dan € 1.000.000 bedroeg en dat de grotere terreinen in slechts vier gemeenten liggen die tezamen nog geen € 200.000 bijdroegen. Als de bijdragen van de overige gemeenten wegvallen en de provincie

€ 230.000 doorsluis naar Stichtse Groenlanden zal dit een jaarlijkse bezuiniging van € 570.000 betreffen. Deze bezuiniging gaat al 1 januari aanstaande in, terwijl het kennelijk nog onvoldoende duidelijk is hoe die bezuiniging in de praktijk zal worden opgevangen. Wij vragen ons af of dit goed gaat. Wij krijgen graag van de gedeputeerde een toezegging dat wij op korte termijn van de actuele situatie rondom de opheffing van het recreatieschap UHVK op de hoogte worden gebracht. Wat blijft, is dat wij blij zijn met de opname van De Ronde Venen bij Stichtse Groenlanden. Daarvoor hartelijk dank.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wat ons betreft had dit een sterstuk kunnen zijn. Wij zijn erg tevreden over hoe het traject gelopen is. Onze complimenten aan de gedeputeerde. Een aantal jaren geleden stonden wij voor een voldongen feit en inmiddels ligt er een mooi plan waarin de continuïteit van het recreatieschap geborgd is en waarin kansen zitten. Fijn dat u het zo goed oppakt met de gemeente De Ronde Venen. Wij zien de aankomende periode met alle vertrouwen tegemoet. Succes.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Tijdens de commissievergadering heb ik een vraag gesteld over een van de overwegingen bij de gewijzigde gemeenschappelijke regeling. Dat ging erover dat op het hele grondgebied van de gemeente samen met de provincie het beleid van openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming ontwikkeld zou worden. Het is mij niet duidelijk wat het doel hierachter is. Uit navraag blijkt dat deze zinsnede er al sinds de vorige regeling in 1999 in staat. Het lijkt alsof de afgelopen 18 jaar geen beleid ontwikkeld is. Ik wil naar de toekomst kijken. Wanneer gaat u het beleid samen ontwikkelen? Kunnen wij dat op korte termijn verwachten als Stichtse Groenlanden akkoord gaat? Daarbij wordt rekening gehouden met zaken als ecologische hoofstructuur, toegankelijkheid en bereikbaarheid. Daarnaast ben ik benieuwd naar de financiële kant van dit verhaal. Recreëren in de natuur moet zoveel mogelijk kosteloos zijn voor de recreant.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ga de gedeputeerde drie vragen stellen over de toetreding van de gemeente De Ronde Venen tot het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Ten eerste: wat vindt de gedeputeerde ervan als twee mensen in het huwelijk treden en zij doen van te voren de belofte om elkaar niet te helpen als het mis gaat? Het voornaamste dat zij gemeenschappelijk hebben is de tuinman, maar die betalen zij apart.

De tweede vraag: ik ben een voorstander van eerlijk delen, maar ik heb het gevoel dat het mis gaat bij de verdeling van de provinciale budgetten voor onderhoud en openstelling van de recreatiegebieden in de provincie. In de gemeente en de kernen die tot Stichtse Groenlanden behoren wonen bij elkaar 260.000 mensen. De provincie betaalt € 750.000 per jaar voor het onderhoud van recreatiegebieden voor deze mensen. Dat betekent dat de provincie € 3 per jaar per inwoner betaalt. De gemeente De Ronde Venen telt 43.000 inwoners en de provincie betaalt binnenkort € 230.000 per jaar aan de Vinkeveense Plassen. Dat betekent € 17 per jaar per inwoner. Hoe verklaart u dat enorme verschil gezien de financiële moeilijkheden die Stichtse Groenlanden op dit moment heeft.

Tot slot de derde vraag: hoeveel wordt vanaf 2018 de provinciale recreatiebijdrage per inwoners voor de mensen die wonen in gemeenten uit het dan opgeheven recreatieschap UHVK?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de Staten voor de positieve reacties. Wij hebben er reeds een aantal malen over gesproken in de commissie en dan was u altijd positief. Daar ben ik blij mee, want ik praat graag met u over recreatie. In dat opzicht doe ik gelijk een toezegging op de vragen van mevrouw Dercksen. Ik ga graag met u in gesprek over de recreatieschappen, de toekomst en de situatie aan oostkant van Utrecht waar geen recreatieschap meer is. Daarnaast wil ik met u spreken over de toekomst van recreatie in de stadsgebieden. In het coalitieakkoord staat namelijk verwoord dat wij niet gaan voor een verder professionalisering en effectieve inzet van de recreatieschappen, maar eveneens het accommoderen van de toenemende behoefte aan recreatie in onze provincie en alle vraagstukken die daarmee gepaard gaan. U ontvangt van mij op korte termijn een uitnodiging om daar over te spreken. Ik hoop veel van u daar te treffen, want het is een onderwerp dat van belang is voor de positie in de toepregio.

Ik ga door op de constatering van de middelen die zijn toegekend aan de problematiek rondom de legakkers van de Vinkeveense Plassen. Er was een afspraak om het recreatieschap Vinkeveense Plassen schoon door de poort te krijgen. De Stichtse Groenlanden accepteert natuurlijk geen partner in de regeling waarin een onafgemaakt gat in de begroting zit. Dat hebben wij kunnen oplossen door een deel van het geld dat vrijviel door de opheffing van het recreatieschap UHVK door te sluisen naar de Vinkeveense Plassen. Daarmee is een vraagstuk opgelost en is de combinatie van de twee schappen mogelijk gemaakt. Dat neemt niet weg dat er aan de oostkant van de provincie op recreatief gebied een vraagstuk is. Dat heeft te maken met een in meerderheid genomen besluit van alle gemeenten die destijds waren aangesloten bij het schap en de provincie; dit waren 12 partijen die met elkaar het besluit hebben genomen om het schap op te heffen. Daarmee is het vraagstuk teruggelegd bij individuele partijen. Het klopt dat geconstateerd is dat een aantal recreatieterreinen verkocht worden of overgedragen aan andere beheerders. Daarmee is de collectieve opgave voor die regio voor een groot deel voorbij. Niet helemaal, want het groene toezicht en het onderhoud van de paden moet in stand blijven. Door de gemeenten is erkend dat die opgave voor de nabije- en verre toekomst opgepakt moet worden. Daarin zijn wij op zoek naar een andere entiteit en zoeken wij de samenwerking met het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Dat is een zoektocht in ontwikkeling, waarin ik mij gesteund voel door mevrouw Maasdam die zitting heeft in de stuurgroep van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Het zou een vraag kunnen zijn of de doorgaande taak van toezicht, beheer en onderhoud van paden op een andere manier ondergebracht kan worden. Dat betekent wel dat daarmee de bijdrage van de provincie Utrecht is vrijgevallen. Een deel daarvan is teruggestort in de algemene middelen en een deel daarvan is beschikbaar gesteld aan de opgave die wij nog moeten vervullen bij het recreatieschap Vinkeveense Plassen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde zegt dat de collectieve opgave van de provincie vervalft. Waar wordt dat op gebaseerd, want mensen willen daar nog steeds recreëren?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het uitgangspunt blijft dat de terreinen makkelijk en toegankelijk moeten blijven voor recreatie. Daarmee is niet gezegd dat het in alle gevallen gratis zal zijn. Dat is een besluit dat is genomen bij de opheffing van het recreatieschap. Dat is geen eenzijdige provinciale beslissing geweest. Ik probeer de hiaten in de ontstane situatie zo goed mogelijk op te vullen. Dat betekent bijvoorbeeld dat het Henschotermeer niet meer wordt beheerd door het recreatieschap UHVK, maar dat daar pacht overheen komt. Landgoed Den Treek heeft de locatie teruggenomen en zoekt een nieuwe exploitant om die locatie te exploiteren, zodat mensen daar kunnen blijven komen. Onder welke condities dat gebeurt, is niet helemaal van te voren te bepalen. Er is gezegd dat het toegankelijk moet blijven, maar daarmee is niet afgesproken dat het gratis moet zijn.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Om dat te waarborgen is de provincie nodig.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp de wens van mevrouw Noordenbos, maar ik heb te maken met de ontstane situatie. Dat is een besluit dat niet alleen door de provincie genomen is; een groot aantal gemeenten heeft zijn handtekening onder de ontbinding van het recreatieschap gezet. Daarmee is geaccepteerd wat daarvan de gevolgen zijn. Dat betekent dat een aantal terreinen niet meer door het schap worden beheerd, maar terug worden genomen door de eigenaren of andere partijen. Dat betekent niet dat het beheer daardoor minder is. De collectieve opgave van gemeenten en de provincie is daarmee vervallen. Het hoopgevende aspect is dat wij een routebureau krijgen voor de marketing van de routes.

Voor het toezicht in het buitengebied slaan wij de handen ineen en proberen wij een nieuwe organisatie te vinden die dat gaat regelen. Datzelfde geldt voor het onderhoud van de wandel- en fietspaden.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! U noemde dat wij naar oplossingen zoeken bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en tegelijkertijd zei u dat de financiële bijdrage van de provincie is weggevallen. Betekent dat niet dat wij extra moeten bijdragen, omdat er om extra middelen van de provincie worden gevraagd?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat vind ik een voorbarige vraag, want wij steken veel tijd, energie en middelen in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Voor de gemeenten die daarin deelnemen betekent dat een financiële bijdrage aan die organisatie om het onderhoud van de paden te regelen en het toezicht te financieren. Alle gemeenten die in het recreatieschap UHVK hebben gezeten zijn vooralsnog bereid om de opdracht te geven aan het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, met als prettige bijkomstigheid dat Recreatie Midden Nederland die opdracht zou kunnen krijgen. Daarmee houden wij een sterke uitvoeringsorganisatie in de benen en dat is een belang van de gemeenten die in Stichtse Groenlanden en voormalig Vinkeveense Plassen zitten. Zij zijn op zoek om nadat het schap is opgeheven met elkaar de volgende stappen te zetten, want wij moeten enige vorm van organisatie zoeken om dat voort te zetten. Dat proces loopt momenteel en dat zal zeker in de bijeenkomst die ik ga organiseren aan de orde komen.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! U gaat natuurlijk uit van het positieve scenario, maar als dat niet uitkomt moeten wij over de brug komen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het zou een onderwerp kunnen zijn voor de toekomst, want de recreatiedruk stijgt en wij moeten dat dus goed organiseren. Het is echter niet aan de orde om op voorhand over de financiering te spreken.

Dan de opmerking van de heer Suna over samenhangend beleid. Voor mij heeft deze zinsnede actualiteitswaarde. Je merkt dat er per recreatieschap locaties zijn waar een bepaald aanbod is. Daarnaast zijn er vormen van recreatief aanbod die te weinig beschikbaar zijn. Recreanten die rust, ruimte en een bijzondere ervaring zoeken worden in onze provincie minder goed bediend dan recreanten die meer actie en uitdaging zoeken. Vraag en aanbod kun je makkelijker op elkaar afstemmen in een grotere bestuurlijke entiteit. Waar Stichtse Groenlanden wilde kijken hoe zij het in het eigen gebied heeft georganiseerd, kan dat in samenhang met het grote gebied van de Vinkeveense Plassen. Het zorgen voor een evenwichtig aanbod aan recreatieve voorzieningen, afgestemd op de behoefte van de doelgroep, is makkelijker te organiseren in een groter recreatieschap waarvan in de toekomst sprake zal zijn.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dat snap ik en dat ondersteunen wij van harte, maar daar ging de vraag niet over. Deze zinsnede staat er al 18 jaar, maar er komt geen beleid. Ik hoop dat dit niet als tekst blijft, maar dat de daad bij het woord wordt gevoegd.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het beleid wordt gemaakt bij provincies of gemeenten; het recreatieschap is een uitvoeringsorganisatie. Het is wel aan de orde dat met name het recreatieschap Stichtse Groenlanden op zeer korte termijn spreekt over de toekomstscenario's. Wetende dat het inwoneraantal zal stijgen binnen de U10-ring, wetende dat er behoefte is om binnen vijf kilometer buiten je woning te kunnen recreëren, moet er een aanbod komen dat voldoende is en dat afgestemd is op de vraag. Op dit moment wordt nagedacht welke terreinen dat moeten zijn en hoe de financiering daarvan geregeld wordt. Als het gaat om nieuw beleid, dan wordt u in dat opzicht op uw wenken bediend.

Vervolgens vraagt u of er rekening gehouden wordt met toegankelijkheid en andere onderdelen, zoals: beschikbaarheid van het natuurnetwerk. Dat is zeker zo; er zijn recreatieve gebieden waar een samenhang wordt gezocht naar intensievere recreatie en natuurzones. Het Noorderpark is hiervan een voorbeeld waar sprake is van een zonering zodat aan beide doelstellingen tegemoet gekomen kan worden van kwalitatief aanbod van hoogwaardige natuur en plekken waar mensen de hond uit kunnen laten.

De SP heeft gevraagd wat ik ervan vind als mensen met elkaar gaan trouwen en op voorhand beloven om elkaar niet te helpen en alleen de tuinman te financieren. U doelt op de afspraken die gemaakt zijn door Stichtse Groenlanden voor de toetreding van De Ronde Venen. Ik heb begrip voor die situatie. Als negen gemeenten goed met elkaar samenwerken en daar komt een gemeente bij met een grote opgave, dan is het voor het comfort van de gemeenteraden die hun instemming moeten geven op de toetreding goed om op dat punt zekerheden in te bouwen. Dus er is wel degelijk sprake van een collegiale samenwerking, maar met zekerstellingen voor de omliggende partijen. Na 2023 is er een nieuw mo-

ment en dan kan gesproken worden over één totale begroting. Wat blijft spelen zijn de verschillende bijdragen waar u terecht al op doelde, namelijk: € 3,30 per inwoner in het gebied van Stichtse Groenlanden en bijna € 13 in het gebied van Vinkeveense Plassen. Dat heeft te maken met de aard en de omvang van het gebied en de opgave die daar speelt.

Dan vraagt u hoe hoog de bijdrage wordt die aan UHVK wordt gegeven. Als schapsbijdrage is deze binnenkort betaald en bestaat niet meer. Deze is wel in zicht bij het routebureau, waarin veel gemeenten aan de oostkant van de provincie participeren. Daar heeft de provincie € 250.000 per jaar aan toegevoegd om dat mogelijk te maken. Verder wordt dat gefinancierd door de recreatieschappen en door de gemeenten die geen deel meer uitmaken van het recreatieschap. Een ander deel van die afspraken, is wat wij doen voor het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug waar een grote provinciale betrokkenheid bij is om dat allemaal tot stand te brengen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Wat ik bedoelde is het verschil in wat de provincie betaalt per inwoner.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Uw constatering is correct. Het is een oude afspraak die meegenomen wordt naar een nieuwe afspraak. De bijdrage van de provincie Utrecht in het recreatieschap Vinkeveense Plassen was dusdanig en die gaat mee naar het nieuwe recreatieschap. Het klopt dat het verschillende bedragen zijn per inwoner, wetende dat de bijdrage per inwoner in Stichtse Groenlanden vermoedelijk omhoog moet om de ambities te kunnen financieren. Voor de provincie Utrecht en de gemeente Utrecht zijn er andere financiële bedragen aan de orde dan een bijdrage per hoofd van de bevolking.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Betekent dit dat de bijdrage van de provincie voor de Stichtse Groenlanden omhoog zal gaan? De bijdrage aan Vinkeveense Plassen wijzigt wel, want daar komt extra geld bij.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! U doelt op de € 230.000 extra die in de periode van een aantal jaren betaald wordt om de € 4.300.000 rond te krijgen. Dat klopt, dat is een extra bijdrage. Dat beroep was al op de provincie gedaan, maar was nog niet gefinancierd. Dat is versneld opgelost om de toetreding mogelijk te maken. Ik ga er echter niet op vooruitlopen of de totale bijdrage van de provincie Utrecht aan de Stichtse Groenlanden wijzigt. Onze recreatieve opgave is namelijk groter dan alleen de recreatieschappen. Er ligt bijvoorbeeld een grote opgave voor de terreinen die wij rekenen tot recreatie voor de stad.

De VOORZITTER: Dit onderwerp gaat door naar de stemmingslijst.

Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer vervolgonderzoek beheer en onderhoud wegen en kunstwerken.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel geheimhouding financiële gegevens NRU.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel busstalling.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Motie vreemd aan de orde van de dag (PvdA, SP en 50Plus): woonwijk Vliegbasis Soesterberg niet alleen voor rijken

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In de provincie Utrecht kennen wij een enorm tekort aan betaalbare huurwoningen. Dit blijkt uit de STEK-rapportage en de jarenlange wachttijden van mensen die aangewezen zijn op dit type woningen. Het is goed dat gemeentebesturen alles in het werk stellen om dat schrijnende tekort aan te pakken. Zij intensiveren de samenwerkingscorporaties, ander vastgoed wordt omgebouwd, ze hanteren verplichte percentages voor sociale woningbouw en gaan op zoek naar samenwerking met de provincie om te zien wat wij samen kunnen doen. Zij nemen hun verantwoordelijkheid in het oplossen van een groot maatschappelijk probleem en dat is de enige juiste aanpak.

Zo handelt dit provinciebestuur helaas niet. In de context van deze enorme behoefte van betaalbare huurwoningen, de unieke positie van grondeigenaarschap, waardoor wij aan het stuur zitten, en in de wetenschap dat de markt enorm aangetrokken is waardoor het gunstiger is voor verkopende partijen, presenteert dit provinciebestuur het vastgestelde stedenbouwkundige plan de woonwijk Vliegbasis Soesterberg zonder één enkele betaalbare huurwoning. Wel met 229 dure en nog veel duurdere woningen. Dat valt ons zwaar tegen. Wij hoopten dat het plan meer sociaal zou zijn, gezien de maatschappelijke behoefte en de mogelijkheden in de markt.

De PvdA, SP en 50Plus betreuren het bijzonder dat het Utrechtse provinciebestuur in dit bouwplan op geen enkele manier verantwoordelijkheid neemt in het oplossen van het grote tekort aan betaalbare woningen. Via deze motie willen wij dat rechtzetten. PvdA, SP en 50Plus stellen aan Provinciale Staten voor zich uit te spreken voor een verbeterd stedenbouwkundig plan waarin betaalbare huurwoningen als vanzelfsprekend onderdeel zijn opgenomen. De noodzaak is glashelder en de mogelijkheden zijn er. Het kan plan kan beter aangepast worden dan de komende tientallen jaren ernstige spijt hebben

Motie M46 vreemd aan de orde van de dag (PvdA, SP en 50Plus): woonwijk Vliegbasis Soesterberg niet alleen voor rijken

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25 september 2017;

constaterende dat:

- *in het recent vastgestelde stedenbouwkundig plan voor de woonwijk Vliegbasis Soesterberg 229 louter middeldure en dure woningen voorkomen;*
- *er daarmee met dat plan een woonwijk wordt gerealiseerd met een minimale bebouwings'dichtheid' van nog geen 12 woningen per hectare;*
- *tegelijkertijd in de regio Utrecht een ernstig tekort bestaat aan betaalbare woningen;*
- *de gemeente Zeist daarom op alle (overige) bouwlocaties tussen de 25 en 35% sociale woningbouw realiseert en de gemeente Soest tussen de 20 en 40%;*
- *de gemeente Zeist met de provincie Utrecht in overleg wil over hoe in het programma Hart van de Heuvelrug meer betaalbare woningen gerealiseerd kunnen worden;*

overwegende dat:

- *de provincie Utrecht zich verantwoordelijk voelt voor al haar burgers, ook die met een smalle beurs;*
- *de provincie Utrecht waar mogelijk uiteraard wil meehelpen om in de enorme vraag naar betaalbare woningen te voorzien;*
- *de provincie Utrecht bovendien voorstander is van sterke, veelzijdige woonwijken met een gevarieerde woningsamenstelling;*
- *de provincie Utrecht eigenaar is van de grond van de toekomstige woonwijk Vliegbasis Soesterberg en dus 'aan het stuur zit';*
- *de woningmarkt in Utrecht zich sterk aan het herstellen is, wat een positief effect zal hebben op de grondexploitaties van de projecten Hart van de Heuvelrug (inclusief die van de Vliegbasis Soesterberg);*

spreken als hun mening uit dat:

- *het college van GS het realiseren van aanvullend 40 betaalbare huurwoningen dient in te brengen in de stuurgroep project Vliegbasis Soesterberg;*
- *het stedenbouwkundig plan van de woonwijk Vliegbasis Soesterberg daaraan dient te worden aangepast en vervolgens moet worden geoptimaliseerd qua ruimtegebruik en opbrengsten;*
- *de eventuele financiële gevolgen voor de grondexploitatie Vliegbasis Soesterberg in beeld dienen worden gebracht en zo nodig een plek moeten krijgen in de kadernota 2018.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik sluit mij aan bij de woorden die de heer De Kruijf heeft gezegd. Toen ik vanmorgen met de fiets bij het provinciehuis aankwam, is mij de prachtige versiering van het gebouw opgevallen. De kleuren van De Stijl staan groot op het provinciehuis. Deze Stijl staat voor designmeubelen van triplex en sloophout voor de gewone burger, gemaakt door een jongen die vond dat de luxe naar de gewone mens moest komen. In die tijd zijn veel kwalitatief goede woningbouw wijken en betaalbare huurwijken gerealiseerd voor de gewone mens. Wij kunnen niet alleen aan de buitenkant van dit gebouw zo'n logo hangen, maar inhoudelijk ons beleid daarin meenemen. Daarom staan wij achter deze motie om in de woonwijk Vliegbasis Soesterberg 20 procent sociale huurwoningen te bouwen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus sluit zich volledig aan bij de vorige sprekers. Daarom hebben wij deze motie mede ingediend. In een nieuwe woonwijk is het belangrijk voor de cohesie van de samenstelling van een gebied dat daar een diversiteit aan bewoners komt.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een drietal punten die ik naar voren ga brengen waarom ik deze motie ontraad. Ten eerste heeft zich rondom de vliegbasis de laatste jaren speciale natuur ontwikkeld. Het plan heeft het karakter van een woonwijk die zich kwalitatief en ruimtelijk voegt in dit landschap. Dat betekent dat je het weidse landschap en de natuur daarin terugziet. Daarnaast houdt het rekening met bepaalde cultuur- en erfgoedwaarden. Dat brengt de opzet van dit plan met zich mee. In de stuurgroep die over het Hart van de Heuvelrug gaat is dit plan unaniem en met grote lof aangenomen. Zij zijn onder de indruk van de manier waarop dit vorm heeft gekregen; het bos wordt bijvoorbeeld behouden.

De tweede reden is dat in het woningbouwprogramma wordt gesproken over middendure en dure woningen. Dit past geheel bij de wens die de gemeente Soest heeft neergelegd. Soesterberg kent een heel plan waarbij in totaal 1100 woningen worden ontwikkeld. Zij wil komen tot een uitgebalanceerd programma en van haar kant komt het verzoek om hier op deze manier invulling aan te geven. Het huidige woningbestand in Soesterberg kent al relatief veel sociale woningbouw.

De derde reden is dat er een samenwerkingsovereenkomst is waarin een zorgvuldige afweging is gemaakt en ten aanzien van dit project deze opzet staat. Deze samenwerkingsovereenkomst is door uw Staten in 2015 goedgekeurd en besproken. Daar is dit een nadere uitwerking van. Dat is voor mij een reden om deze motie te ontraden.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Waarom zegt u dat sociale woningbouw niet mogelijk is als het er natuurlijk en ruimtelijk uit moet zien?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik geef aan waarom het plan er zo uitziet. Buiten de ruimtelijke inpassing ligt daaronder een financieel plaatje dat uitgaat van de opbrengst per woning tussen de € 300.000 en € 700.000. Als er een verdichting plaatsvindt en tot sociale woningbouw komt verandert het financiële plaatje. De grondexploitatie van het park en van de woonwijk moeten elkaar volledig in balans houden en dat leidt tot dit plan.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Dit speelt in de gemeenten, omdat er geld bij moet voor sociale woningbouw. In de motie staat dat de provincie gaat zoeken op welke manier dat geld erbij komt. Je kunt niet alleen voor winst gaan, maar je moet voor de inhoud gaan.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het gaat erom dat wij een samenwerkingsovereenkomst hebben waarin dit op deze manier is vastgelegd.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben de plannen voor de Vliegbasis Soesterberg bekeken en daar veranderen steeds zaken in. Sociale woningbouw was daarin opgenomen toen het hier geïntroduceerd werd. Het plan kan beter halverwege weer veranderd worden zodat het een goed plan wordt.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik wijs nogmaals op de samenwerkingsovereenkomst die wij in 2015 hebben gesloten. Daarin staat nadrukkelijk dat voor dit deelproject grondgebonden woningen worden gebouwd in het middendure en dure segment.

De VOORZITTER: Wij gaan verder met het tweede termijn.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde heeft een drietal punten genoemd op grond waarvan zij de motie ontraadt. Daar ga ik kort op in. De eerste opmerking was dat in deze kwalitatief hoogstaande wijk geen sociale woningen passen. Dat vind ik een redelijk schokkende opmerking. Als wij niet in staat zijn om mensen met een kleinere portemonnee een goede plek te gunnen, dan is dat heel dramatisch. Ik denk niet dat dat het beeld is dat bij het college leeft.

Ten tweede is vanuit de deelnemende partners Zeist en Soest louter lof voor dit plan. Dat vind ik merkwaardig, omdat Zeist in haar brief aanvullend vraagt om op allerlei plekken sociale woningbouw te realiseren. In alle overige plannen wordt een bepaald percentage sociale woningbouw gehanteerd. Ook Soest hanteert op alle overige plekken 20 procent sociale woningbouw. Zou dat op deze ene locatie niet van toepassing zijn? Ik geloof dat deze overeenkomst uit 2015 zich afspeelt in een andere markt, waarbij het noodzakelijk was om deze woningen daar te werven. In de huidige markt is volop de ruimte om dat type woningen te realiseren op een mooie plek met behoud van de € 10.000.000 opbrengst die nodig is voor de rest van het Hart van de Heuvelrug. Ik pleit ervoor om dat te doen en om deze motie te steunen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus vindt eveneens de opmerking dat in deze kwalitatief hoogstaande wijk geen sociale woningen passen schokkend. Vorige week was ik bij een bijeenkomst over de Utrechtse Heuvelrug waar ik de opmerking heb gemaakt dat wij moeten oppassen dat dit hele gebied geen Wassenaar gaat worden. Toen kreeg ik de opmerking: "Ja, maar dat is het al." Dan is het des te erger dat er totaal geen woningen in de sociale sector gerealiseerd worden. De gemeente Zeist wil met de provincie Utrecht in overleg over betaalbare woningen in het programma van het Hart van de Heuvelrug. Sommige projecten zijn al in een ver stadium, maar hierbij zijn de woningen nog niet gerealiseerd. Wij lijken uit de recessie te komen, dus dit plan kan bijgestuurd worden. Dit voor de samenstelling van de gemeenschap die zich gaat ontwikkelen. Hooguit 20 procent van de Nederlandse bevolking kan dure woningen betalen. Wij moeten rekening houden met de meerderheid van het volk die deze woningen niet kan betalen.

Mevrouw ENS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een vraag die in lijn is met wat Groen-Links aangaf bij de vaststelling van de agenda, namelijk: waarom wordt dit vandaag besproken? Hierover is al een tijd geleden een afspraak gemaakt. Wij zijn verbaasd dat wij deze discussie opnieuw voeren. Het is niet gebaseerd op enige analyse van wat er in Soest en Soesterberg plaatsvindt. De raad in Soest vindt het zelf een prima programma. Hadden de indieners goed opgelet, dan hadden zij in deze motie opgenomen dat deze gericht zou moeten zijn op het maken van tempo op het realiseren van middendure woningen. Daar is een grote behoefte aan, want dat bevordert de doorstroming. Deze woningen staan precies in dit programma.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In de raad van Soest is niet unaniem ingestemd met dit plan; de PvdA heeft namelijk tegen dit plan gestemd. Daarnaast zegt u dat u dit plan al lang kent. Ik heb dit plan pas gekregen vlak voor de commissievergadering van twee weken geleden. De

laatste opmerking: u vraagt waarom wij vandaag deze motie bespreken. Het stedenbouwkundig plan ligt er en de volgende fasen komen in beeld waarbij onderzoeken worden gedaan en grond wordt verkocht of aanbesteed aan marktpartijen. Op dit moment kan er nog wat veranderd worden, want de marktomstandigheden zijn zodanig dat op niet al te ingewikkelde wijze een groen plan met een lage dichtheid en € 1.000.000 aan opbrengt gerealiseerd kunnen worden en dan ook met de woningen die wij het liefst zien.

Mevrouw ENS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Op de website van Soest en Soesterberg staat een prachtige uitleg van het plan en hoe het in elkaar zit. Daar ken ik het plan van. Tot slot heb ik een opmerking over het geheel. De kost gaat voor de baat uit. Wij hebben een grondexploitatie die gecombineerd is met de grondexploitatie van het Hart van de Heuvelrug en daar is bij voorbaat al € 10.000.000 van de ene naar de andere kant gegaan. Dat betekent dat de woningen € 10.000.000 aan grondopbrengsten moeten opbrengen. Met het huidige woningprogramma gaat dat lukken, maar niet als wij dat gaan bijstellen. Dan geef je de gemeente onvoldoende de ruimte om die grondopbrengsten te maken. Dat is zonde en onverantwoord. Het is de bekende ongedekte cheque. Dit voorstel lost geen enkel probleem op en kost ontzettend veel geld. Om die twee redenen is de VVD er erg op tegen.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA ziet geen voordeel in het aannemen van deze motie, mede omdat door de gemeente het een en ander is gesteld. Uit onderzoek blijkt 60 procent van de woningvoorraad van de gemeente Soest bestaat uit koopwoningen. Dat is ten opzichte van andere gemeenten een laag percentage en behoort na Amersfoort tot de gemeenten met de kleinste voorraad aan koopwoningen. Daarnaast behoort 97 procent van de huurwoningen tot het gereguleerde segment. Er is voor ons geen aanleiding om deze motie te ondersteunen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Weet mevrouw Koelewijn dat 70 procent van de woningen in Soesterberg boven € 175.000 te koop staat?

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Dat is mij bekend. Het is echter ook bekend dat woningcorporatie Portaal het plan heeft om 50 sociale woningen elders in Soesterberg toe te voegen. Dus er is wel degelijk sprake van planvorming op het gebied van sociale woningbouw in Soesterberg.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Er worden dure en middendure woningen gebouwd zonder dat daar behoefte aan is. Soesterberg heeft bijvoorbeeld 70 woningen te koop staan, maar bij sociale woningbouw zijn lange wachttijden. Die mensen hebben het veel moeilijker, minder keuze en hebben daarom onze steun nodig.

De VOORZITTER: U gebruikt uw interruptie als tweede termijn. Daar is de interruptiemicrofoon niet voor bedoeld.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Voor GroenLinks blijft dit een lastige discussie. Toen de samenwerkingsovereenkomst op de agenda stond hebben wij daar onze afweging in gemaakt als het gaat om het behoud en de financiering voor natuur. Wij vinden dat deze discussie niet opnieuw gevoerd hoeft te worden, omdat er geen nieuwe omstandigheden zijn. Daarom zullen wij deze motie niet steunen. Niet omdat wij niet voor sociale woningbouw zijn, want wij zijn erg voor gedifferentieerde wijken. Echter, deze woningbouw moet een bepaald bedrag opleveren om de natuuropgave te kunnen financieren. Dat is voor ons doorslaggevender dan het realiseren van sociale woningbouw.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik snap uw dilemma, maar ziet u in de nieuwe marktsituatie geen aanleiding om opnieuw naar het plan te kijken? Er worden nu andere prijzen gehanteerd dan twee jaar geleden.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! In theorie zou dat kunnen. Echter, omdat het op korte termijn is en er nog vrij veel schommelingen plaatsvinden op de woningmarkt zou het nog geen reden zijn. Helemaal als het college niet aangeeft dat hier behoefte aan is en dat het financieel kan. Voor ons gaat het erom dat er een financiële basis ligt die de natuuropgave nog steeds kan betalen. Als het college aangeeft dat het wel kan in combinatie met sociale woningbouw, dan zullen wij hiervoor stemmen. Tot op heden hebben wij die zekerheid echter nog niet gekregen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De natuur heeft ook onze steun. U geeft aan nog niet voor dit plan te kunnen stemmen, maar later wel. Dat wordt alleen lastiger als het plan al in de aanbesteding zit en marktpartijen ontwikkelen.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dat is waar, maar sociale woningen zijn een overkoepelend probleem van de hele woningmarkt. Het gaat er niet om dat er niet genoeg woningen zijn, maar dat er niet genoeg goede woningen zijn. Wij zouden liever inzetten op transformatie dat breder is dan leegstaande kantoorpanden. Daardoor kan aan de huidige woningopgave voldaan worden waarin het belang van woningdifferentiatie in een wijk wordt meegenomen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Terugkomend op een eerdere reactie van mevrouw Kotkamp dat zij de natuur het belangrijkste punt vindt om het soort woning te bepalen. Waarom kunnen er dan wel middendure en dure woningen gebouwd worden? Laat er dan helemaal geen woningen bouwen, want dan blijft er een mooi stuk natuur over.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Daar zouden wij helemaal voor zijn, maar dat hebben wij niet met elkaar afgesproken. Destijds hebben wij helder aangegeven dat wij het liefst überhaupt geen woningen willen. Wij zien echter ook dat geld nodig is voor de natuurontwikkeling in dit gebied.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Het is zonde als er woningen geplaatst worden die niet hoognodig zijn. Als je dan in de natuur woningen bouwt, bouw dan woningen waar ontzettend veel behoefte aan is.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De motie zoals deze voorlicht vraagt letterlijk om extra woningen, wat het inleveren van extra natuur betekent. Daar zijn wij geen voorstander van.

Mevrouw ENS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik krijg de indruk dat de indieners van de motie zoveel mogelijk woningen willen en het hen niet uitmaakt wat er met de natuur gebeurt. GroenLinks zegt daarom: "Wij willen natuur en dan liever geen woningen." Wees blij met het compromis dat voorligt met woningen en natuur waarbij het financiële plaatje klopt. Wij moeten stoppen met deze discussie en het plan het plan laten.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Daar ben ik het mee eens.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het is geenszins mijn bedoeling om met mijn openingszin de VVD op de kast te jagen, maar de ChristenUnie ziet daar liever geen enkele woning. Dat is een consistent geluid dat wij al twintig jaar roepen. Wij zijn blij met het compromis van zo min mogelijk woningen en daarom zo duur mogelijk. Dan ontstaat de maximale ruimte voor de natuur op die plek. Wij hebben echter een lang traject achter ons in Soesterberg in samenspraak en samenwerking met de gemeenten. Er ligt een plan waarin niet de keuzes van de ChristenUnie naar voren komen, maar wij hechten aan een betrouwbare overheid. Overheden moeten elkaar respecteren en de ruimte geven om de route te volgen die je samen gevonden hebt. Meer sociale woningbouw is sympathiek, maar er is een discussie die breder is dan Soesterberg waarvoor een procedure loopt. Wij hopen dat daar uitkomt dat wij actiever gaan sturen op de verdeling van sociale huurwoningen en sociale woningbouw.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Is de heer Schaddelee niet bang dat de geloofwaardigheid van de provincie in het willen regisseren van meer betaalbare woningbouw minder gaat worden als wij in Soesterberg alles laten liggen omdat het geld kost?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Daar ben ik het mee eens, maar dat is een keuze die wij twee jaar geleden hadden moeten maken. Als wij alle plannen gaan omgooien is de provincie helemaal geen geloofwaardige regisseur meer.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Het ligt eraan voor wie je geloofwaardig wilt zijn.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Bij de overheid komt het voortdurend voor dat de besluiten wijzigen als omstandigheden wijzigen. In dit geval zijn de omstandigheden flink gewijzigd. Is de provincie dan onbetrouwbaar als wij de plannen wijzigen en in de richting van wie zouden wij onbetrouwbaar zijn? Wie wordt nadelig geraakt door de wijziging van deze plannen? Hoe verhoudt zich dat tot datgene dat eerder besloten is?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat is een goede vraag voor wie je dan onbetrouwbaar bent. Wij hebben dit traject met veel partijen doorlopen, met name met de gemeenten Soest en Zeist. Met hen zijn wij tot een compromis gekomen tot het plan dat voorligt. De provincie moet zich consistent opstellen. De onbetrouwbaarheid zou zijn in de richting van de meest nabije partners van de provincie, namelijk: gemeenten. Ik hecht eraan dat gemeenten kunnen afgaan op wat de provincie zegt. Natuurlijk ben ik niet voor een starre overheid, maar wat zijn de gewijzigde omstandigheden? Hooguit een wat gewijzigde woningmarkt. Echter, als ergens over twee maanden een beurs inklapt en de woningmarkt de andere kant uitschiet, dan moeten wij opnieuw gaan corrigeren. Dan is het einde zoek. In dit traject zijn al veel stappen gezet, dan moet je een goede reden hebben om dit aan te passen. Die goede reden zie ik niet.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De goede reden is dat je ruimte biedt aan de maatschappelijke vraag.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat zou een goede reden kunnen zijn. De goede reden is ook dat je ruimte moet bieden aan de natuur en dat is ons ook wat waard.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag over betrouwbaarheid. Hebben de Staten geen verantwoordelijkheid naar alle burgers van deze provincie, omdat wij de exploitatie zo hebben gerealiseerd dat er sprake is van een compromis.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dan moet de vraag aan de Staten zijn of dat ons € 10.800.000 waard is. Wij zijn graag bereid om € 10.800.000 te betalen als daar dan geen woningbouw wordt gerealiseerd, maar dat traject hebben wij al doorlopen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! De heer Schaddelee zei: "Geef mij een aanleiding waarom het anders zou moeten." Twee jaar geleden was er nog geen vluchtelingenstroom. Vanuit de provincie hebben wij de opdracht om veel sociale woningen vrij te maken voor de statushouders. Dat haalt veel woningen weg uit kleine kernen, waardoor de wachtlijsten niet korter worden. De opdracht om statushouders te vestigen gaat ten koste van degene die al lang op de wachtlijst staan. Er is dus meer behoefte aan sociale woningen dan twee jaar geleden. 50Plus vindt dat een reden dat wij hierbij stil moeten staan, want het einde van het vestigen van statushouders is nog lang niet in zicht.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie is voorstander voor het verwelkomen van statushouders en het zorgen dat zij huisvesting krijgen. Daarmee verbreden wij het debat tot het provinciale woningdebat. Op dit moment hebben wij het alleen over Soesterberg en of er genoeg reden is om in te breken op de afspraken die wij met gemeenten hebben voor die wijk. Met 100 sociale woningen in Soesterberg gaan wij het provincie brede probleem van het huisvesten van

statushouders niet oplossen. Wij gaan graag integraal het debat aan over huisvesting in de provincie, maar ik heb er moeite mee om dat op te hangen aan het plan van Soesterberg waaraan wij al twee jaar geleden kaders en richtlijnen hebben gegeven.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Zeist vraagt om meer sociale woningen. Zeist is de verbinding in het gebied naar Soesterberg et cetera. In Zeist zijn meer sociale sectorwoningen, maar waar eveneens meer van de voorraad afgaat. Dat is een van de punten in de motie.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Tot slot heb ik een vraag. Er zijn afspraken gemaakt over duurzaamheid en energie. Er lag het plan om van de wijk in Soesterberg een gasloze wijk te maken. De ChristenUnie is benieuwd of de uitvoering daarvan op schema ligt.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik hecht eraan om nog een aantal opmerkingen te maken. Ten eerste: natuurlijk kan sociale woningbouw in een mooie kwalitatieve wijk worden opgenomen. In dit geval zou het echter een verdichting betekenen en dat zou de landschappelijke inpassing in de weg staan.

Vervolgens een vraag van de ChristenUnie over de gasloze wijk. Daarover zijn zaken in het plan opgenomen.

Dit plan maakt deel uit van een overkoepelend plan voor Soesterberg. Er worden 1100 woningen geplaatst en in die brede context wordt gekeken naar het component van sociale huisvesting. Daarom kan dit plan er zo uitziet.

Tot slot blijf ik bij mijn standpunt ten aanzien van de motie.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Eén keer per jaar krijgen wij een actualisering van de grondexploitatie. Het is al een tijdje geleden dat de laatste heeft plaatsgevonden en dat was een voorzichtig plusje. Hebt u recent gekeken naar wat de betekenis is van de marktveranderingen op de grondexploitatie?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij komt de nieuwe grondexploitatie begin volgend jaar.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Heeft u gekeken of er ruimte is en aanleiding om dingen te wijzigen?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben dit conform de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst uitgevoerd.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij de ingediende motie uitgebreid behandeld en leid ik hem door naar de stemmingslijst.

Motie vreemd aan de orde van de dag (PvdA): voorlopig geen nieuwvesting en uitbreiding geitenhouderijen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA gaat het hebben over geitenhouderijen. Voor de PvdA staat de gezondheid van mensen op nummer één. Dat is de achtergrond waarmee wij naar dit vraagstuk gekeken hebben. Uit onderzoeken van het RIVM zijn in juni verontrostende berichten naar voren gekomen dat er, met name uit Noord-Brabant, extra gevallen van longontsteking zijn geconstateerd bij mensen die wonen in een straal van twee kilometer rondom geitenhouderijen. In Brabant was dat een percentage van 5,4 procent. Inmiddels heeft de GGD in Gelderland eveneens onderzoek gedaan en kwam uit op een veel hoger percentage. In haar advies aan het college van GS in Gelderland kwam zij tot een risicomaatstaf van 22,9 procent. Het gaat mij niet om de exacte getallen, maar dat er veel vragen zijn. Daarom lopen er diverse onderzoeken, zoals aanvullende onderzoeken van het RIVM en een onderzoek van de Gezondheidsraad. Het kabinet en de staatssecretarissen van Economische Zaken en van Milieu hebben aangegeven dat deze signalen serieus genomen

moeten worden. Gemeenten en provincies moeten kijken wat zij uit hun RO-instrumentarium kunnen inzetten om hier iets aan te doen.

De Staten van de provincies Noord-Brabant en Gelderland hebben met grote meerderheid een moratorium gesteld. Dit past bij de wijze waarop de geitenhouderij zich ontwikkelt. Van 2000, 2005, 2014 tot 2016 is de geitenhouderijsector gegroeid van 178.000 geiten, 292.000 geiten, 431.000 geiten naar 500.000 geiten. Het is een duidelijke groeisector en wij moeten hier trots op zijn. Tegelijkertijd zien wij de kanttekeningen die geplaatst zijn bij de volksgezondheid. Nadat Noord-Brabant en Gelderland een moratorium hebben gesteld zien wij vanuit het DLV Advies de oproep dat geitenhouderijen naar andere provincies moeten kijken, omdat daar de regels soepeler zijn. Tegelijkertijd zien wij dat burgers vragen hebben over hoe het precies zit en wethouders hebben te maken met aanvragen van nieuwvestiging en uitbreiding.

Een toetsingskader is hard nodig, want dat geeft inzicht in hoe deze problematiek van de volksgezondheid ontstaan is. Wat is er nodig aan risicoreducerende maatregelen, maatregelen van stalsystemen et cetera om de geitenhouderij weer te laten groeien? Zo lang deze discussies lopen willen wij voorkomen dat er onnodige investeringen plaatsvinden in geitenhouderijen die wellicht teruggedraaid moeten worden als de onderzoeken duidelijk zijn. Kortom, voor de PvdA gaat de gezondheid van mensen voor economische belangen. Daarom dienen wij deze motie in. Deze motie geeft aan dat wij zowel de nieuwvestiging, de omschakeling als de uitbreiding voor tenminste zes maanden stop willen zetten. Over zes maanden zal er meer duidelijkheid zijn hoe de situatie ervoor staat. Dit lijkt ons een periode die voor de sector te overzien is. Wij willen dat de Staten de opdracht geeft aan het college om die maatregelen en besluiten te nemen die hiertoe leiden.

Motie M47 vreemd aan de orde van de dag (PvdA): voorlopig geen nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderijen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25 september 2017;

constaterende dat:

- uit het recent uitgebrachte rapport *Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (aanvullende studies, RIVM 2017-0062)* blijkt dat er een verhoogde kans op longontsteking is voor mensen die in een straal van 2 kilometer rondom een geitenhouderij wonen;
- de gemiddelde risicoverhoging op longontsteking bij omwonenden binnen 2 km van een geitenhouderij uitkomt op 22,9% gerekend over de periode 2010 - 2013;
- het nog onbekend is waardoor dit verhoogde risico ontstaat zodat vervolgonderzoek nodig is naar de oorzaak van dit risico en de noodzakelijke maatregelen;
- de resultaten van dit vervolgonderzoek pas op termijn beschikbaar komen;
- het kabinet in zijn reactie op dit rapport (Kamerbrief van 16 juni 2017, DGANDAD117078454) aangeeft de verhoogde ziektedruk zorgelijk te vinden en dat het daarom in de tussentijd van belang is dat het bevoegde gezag, bij het nemen van besluiten op het gebied van ruimtelijke ordening en voor zover mogelijk, bij de besluitvorming over vergunningen rekening houdt met deze zorgelijke signalen;
- de minister van Infrastructuur en Milieu bij brief van 4 juli 2017, kenmerk *lenM/BSK2017/168269*, heeft aangegeven dat provincies en gemeenten op grond van het instrumentarium van de *Wet ruimtelijke ordening* een moratorium kunnen instellen;
- een rijkstoetsingskader vooralsnog ontbreekt en dat daarom de provincies Noord-Brabant en Gelderland het besluit hebben genomen om een tijdelijk moratorium in te stellen;
- de GGD in haar rapport *Geitenhouderij en gezondheid (PS2017-532)* voor de provincie Gelderland dd. 05-09-2017 meldt dat ouderen en jonge kinderen het meest vatbaar voor longontsteking zijn en een longontsteking bij deze kwetsbare groepen vaker resulteert in een ziekenhuisopname;
- er vragen zijn van bezorgde burgers en vragen van gemeenten wat deze rapporten betekenen voor de beoordeling van aanvragen van een omgevingsvergunning voor veehouderijen;

overwegende dat:

- *de staatssecretarissen van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu naast de aanvullende onderzoeken VGO door het RIVM ook de Gezondheidsraad om advies hebben gevraagd om tot een samenhangende aanpak te komen en deze onderzoeken eind 2017 worden afgerond;*
- *het van belang is dat de GGD voor de provincie Utrecht net als in Gelderland in beeld brengt hoeveel woningen binnen 2 km van de geitenhouderijen zijn gelegen;*

is van mening dat:

- *eerst de vervolgonderzoeken gereed dienen te zijn voordat we de geitenhouderijen weer ruimte geven om te groeien, omdat we dan inzicht hebben in de gevolgen van de groeiende geitenhouderij in de provincie op de volksgezondheid en in de mogelijke risicoreducerende maatregelen;*
- *een periode van 6 maanden voor de sector geitenhouderij is te overzien;*
- *de gezondheid van mensen altijd voor het economisch belang van de landbouwsector dient te gaan;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht op:

om op korte termijn die maatregelen en besluiten te nemen die het nieuwvestigen, uitbreiden en het omschakelen naar geitenhouderijen voorkomen voor een periode van tenminste 6 maanden totdat er meer duidelijkheid is uit de lopende vervolgonderzoeken.

En gaan over tot de orde van de dag.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Voor GS is gezondheid van groot belang. Daarom is gezondheid een onderwerp dat meespeelt bij de herziening van de Landbouwvisie waaraan wij op dit moment werken. Het gaat hierbij om volksgezondheid en veel meer aspecten van gezondheid. Dit is nadrukkelijk een thema waarvoor wij steeds meer aandacht hebben. Uit de rapporten waaraan de heer Van Muilekom refereerde komt naar boven dat er een verhoogde kans is op longontsteking voor bewoners rondom geitenhouderijen. Het onderzoeksgebied van het RIVM betrof Noord-Brabant en Noord-Limburg. Daaruit is gebleken dat binnen een straal van twee kilometer het risico op longontsteking tien procent hoger ligt. Daarbij kan de nuancering gemaakt worden dat dit met name voor patiënten met een chronische longziekte van belang is, zoals: COPD patiënten.

Het is niet bekend wat de oorzaak is van het verhoogde risico op longontsteking rondom geitenhouderijen. Daarnaast is het niet bekend welke maatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat dit gebeurt. Dat is de reden dat GS het van belang vindt dat het RIVM-rapport snel een vervolg krijgt. Het baart ons zorgen dat het er naar uitziet dat het vertraging oploopt, omdat de opdrachtverstrekking niet afdoende is. Wij maken ons er hard voor dat het onderzoek snel een vervolg krijgt en daarin zullen wij met andere provincies optrekken.

In Utrecht hebben wij ruim 24.000 geiten. Op dit moment lopen zeven aanvragen die kunnen leiden tot ongeveer 6100 extra geiten. Dit zijn geen aanvragen die op ons afkomen omdat Brabant en Gelderland bepaalde maatregelen hebben genomen, maar het is autonome groei. Daarnaast hebben wij de GGD gevraagd om te kijken wat dit voor de Utrechtse situatie betekent. Die vraag staat uit en wij wachten op een reactie. Het is van belang om ons beleid daarop te baseren.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde had het over het onderzoek van de GGD. Wat gaat dat onderzoek precies opleveren en wat betekent dat voor de duidelijkheid die gaat komen voor gemeenten en de geitenhouderijen?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik hoop dat het onderzoek van de GGD specifieke antwoorden geeft voor de Utrechtse situatie en daarmee een uitspraak wat het betekent voor de volksgezondheid.

Lopende aanvragen kunnen wij niet tegenhouden op basis van ruimtelijke ordeningsregels of de Wet natuurbescherming. Gemeenten kunnen al wel handelen en dat is waar de brief van het Rijk nadrukke-

lijk op ingaat. Gemeenten kunnen op basis van volksgezondheidsredenen een vergunning weigeren. Daar zijn zij terughoudend in, maar zij kunnen deze lopende zaken oppakken. Kortom, ik heb geschetst hoe wij met deze aanpak omgaan en hoe wij op dit moment acteren. Dat is voor mij de reden deze motie af te raden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik moet constateren dat het college de volksgezondheid niet op nummer één zet. Daarmee bedoel ik dat er diverse onderzoeken lopen, omdat er grote zorgen zijn over deze problematiek. Terecht zegt u: "Waar het exact door komt is niet duidelijk." Dat maakt het onduidelijk en ingewikkeld. Tegelijkertijd constateren wij dat rondom de geitenhouderijen meer gezondheidsproblemen zijn dan rondom pluimveehouderijen, terwijl de pluimveehouderij een grotere oorzaak van fijnstof is. Dat maakt het ongrijpbaar in de huidige situatie.

Er lopen aanvragen voor uitbreidingen van in totaal 6100 geiten. In de Gelderse Vallei zijn er bedrijven die een nieuw bedrijf van 6000 geiten willen starten. Daar is in de provincie Utrecht nog geen sprake van, maar dat is wel mogelijk.

Dan over het GGD-onderzoek. In Gelderland heeft de GGD gekeken hoeveel mensen er in een straal van twee kilometer rondom de geitenhouderijen wonen en wat de kans is dat meer mensen een longontsteking krijgen. Dat is goed om te weten, maar dat vertaalt zich niet in ruimtelijke regels hoe daarmee om te gaan. Het is alleen een gegeven dat wij daaraan aandacht moeten schenken. Doordat het zo onduidelijk is en er geen toetsingskader is dat zij helder kunnen hanteren, is het lastig voor de gemeenten.

Wij zijn het erover eens dat de nodige onderzoeken moeten plaatsvinden. Laten wij zorgen dat wij de uitbreiding van de geitenhouderijen stop zetten en wachten op duidelijkheid uit de onderzoeken. Dan weten wij welke passende maatregelen noodzakelijk zijn in deze sector om te zorgen dat de volksgezondheid op één staat en de geitenhouderijen op een goede manier kunnen doorgroeien.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Uit de motie komt naar voren dat er mogelijk sprake kan zijn van een waterbedeffect doordat de provincie Gelderland en de provincie Noord-Brabant een moratorium hebben. Waarop is dat gebaseerd? Hebben wij daar signalen van?

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben daar geen harde getallen voor, maar DLV Advies roept geitenhouderijen op om in andere provincies te kijken waar ruimte is voor nieuwvestiging. Het beeld is dat de gezondheidsproblematiek komt uit bestaande geitenhouderijen, terwijl zij zich aan de regels houden.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! U heeft het over nieuwvestiging, maar in de PRS/PRV hebben wij afgesproken dat nieuwvestiging van geitenhouderijen niet mogelijk is. Het gaat alleen om uitbreiding van reeds bestaande geitenhouderijen waar het probleem al aan de hand zal zijn. Klopt het dat de zeven aanvragen alleen over uitbreiding gaan? Dan zou ik bijna beogen om de huidige geitenhouderijen te sluiten totdat het helder is of er daadwerkelijk een gezondheidsrisico is.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA is niet van plan om geitenhouderijen te sluiten. Wij willen alleen de groei van de bestaande geitenhouderijen stop zetten.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Zojuist gaf u duidelijk aan dat uw zorg ligt bij nieuwvestiging.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het gaat om drie categorieën en wij richten ons op de groei van het aantal geiten. Groei kan ontstaan door nieuwvestiging, uitbreiding en het omschakelen naar geitenhouderijen. Deze drie categorieën noemen wij in de motie en dat willen wij voorkomen. Als bestaande regels bepaalde dingen, zoals nieuwvestiging, kunnen voorkomen is dat prima. Wij moeten zorgen dat er geen geiten bij komen in de provincie Utrecht.

De heer VAN OOSTEROM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Waarom wachten wij de onderzoeken niet verder af, zodat er meer duidelijkheid is? Wij werken hieraan in de Landbouwvisie en daarbij is het duidelijk dat de volksgezondheid op nummer één staat. Dat wil niet zeggen dat je andere dingen moet verbieden. Ik vraag u om dit mee te nemen bij de Landbouwvisie.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik weet niet wanneer de Landbouwvisie wordt afgerond en wanneer daar instrumentarium voor gaat komen. Er moet een toetsingskader komen over hoe dit soort dingen beoordeeld wordt. Op rijksniveau zijn ze daar actief mee bezig. Als gezondheidsproblematiek is vastgesteld moet je groei stopzetten, want wij willen geen extra risico's voor de volksgezondheid. Dat vind ik eerlijk naar de geitenhouderijen zelf, zodat zij geen investeringen gaan doen die over zes maanden teruggedraaid moeten worden. Als er duidelijkheid is, dan weet de sector waar hij aan toe is.

De heer VAN OOSTEROM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben geconstateerd dat nieuwvestiging niet mogelijk is en de bestaande bedrijven zullen hun aanvraag doen bij de gemeenten. Het is niet nodig dat de provincie daarvoor extra maatregelen neemt. Bovendien is de Landbouwvisie in maart 2018 klaar.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Gezondheid is een groot goed. D66 deelt de zorgen van de PvdA over de gezondheidsrisico's die gepaard gaan met de geitenhouderijen, alle andere veehouderijen, het verkeer en andere zaken die voor een beperkte groep gezondheidsconsequenties heeft. Dat is altijd belangrijk om mee te wegen. De ene keer kies je ervoor om iets wel te doen en de andere keer kies je ervoor om iets niet te doen. D66 heeft te weinig informatie om te besluiten om de drastische stap te nemen die in de motie van de PvdA staat. Wij hebben meer antwoorden nodig en gaan graag met GS, de sector en professionals binnenkort in gesprek. Wij hebben eerst informatie nodig en zijn voornemens om morgen schriftelijke vragen in te dienen. Vandaag is het te vroeg om in te stemmen met deze sympathieke motie.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Gaat het om uitbreiding dan wel omvorming? Ik kan mij voor een deel aansluiten bij de woorden van D66, maar wordt getriggerd door de goedkope retoriek van de PvdA om het college te beschuldigen volksgezondheid niet belangrijk te vinden door hier terughoudend mee om te gaan. Er is nog veel niet bekend, dus laten wij eerst zorgvuldig de consequenties bekijken.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Gezondheid is een belangrijk punt voor de ChristenUnie. Wat dat betreft sluiten wij ons aan bij D66. Tegelijkertijd spijt het mij dat D66 pas morgen schriftelijk met vragen komt, want deze hadden op dit moment gesteld kunnen worden. Wij waren erg benieuwd geweest naar de antwoorden die ons wellicht geholpen hadden bij het nemen van een besluit, want een moratorium wordt niet zomaar afgekondigd. Als er sprake zou zijn van een dusdanig gezondheidsrisico dat wij ons zouden laten overtuigen, dan zouden wij voor een moratorium stemmen. Wij twijfelen daar echter nog ernstig over. Verwacht de gedeputeerde dat er meer aanvragen komen vanuit andere provincies of dat bestaande geitenhouderijen het gat in de markt gaan opvullen als er geen uitbreiding mogelijk is in Gelderland en Noord-Brabant? Zijn er daarom extra aanvragen in onze provincie te verwachten? Daarnaast kunnen gemeenten het element van gezondheid meenemen bij het afgeven van vergunningen. Is een hogere dichtheid van geiten daarbij een wegingselement? Vanuit eerdere gezondheidsproblemen rondom geitenhouderijen weten wij dat daarbij de dichtheid van geiten een belangrijk element was.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Zoals op dit moment wordt gepraat over deze motie vreemd aan de orde van de dag, is de PvdD bang dat wij op een Q-koortsscenario afgaan door het afwachten van onderzoeken. Vorige week is in de Tweede Kamer het vervolgonderzoek van het RIVM besproken tijdens de technische briefing. Er zijn dus al meer gegevens bekend. Is de gedeputeerde op de hoogte van dit vervolgonderzoek en van deze briefing?

De PvdD vindt het een sympathieke motie. Wij zijn niet voor groei in de veesector, dus ook niet in geitenhouderijen. Wij vinden niet alleen dat de gezondheid van mensen, maar eveneens dat het welzijn van dieren moet voorgaan voor het economische belang. Daarom stemmen wij tegen deze motie.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Laat duidelijk zijn dat SGP voor de gezondheid van de mens is. Wij vinden dat belangrijker dan de gezondheid voor de dieren. De afgelopen weken en maanden hebben wij met stijgende verbazing de berichtgeving vanuit de provincies Noord-Brabant en Gelderland gevolgd. Op basis van een onderzoek van het RIVM werden de grootste beslissingen genomen in korte tijd en werd in deze twee provincies de geitenhouderij stilgelegd. Verbazingwekkend, zeker omdat het RIVM zelf zegt: "Om inzicht te krijgen in de oorzaak van het vaker voorkomen van een longontsteking rondom geitenhouderijen wordt er geadviseerd om systematische diagnostiek bij patiënten met longontsteking in te zetten." Dat lijkt ons een helder statement: er is vervolgonderzoek nodig.

Belangrijker is een andere opmerking uit het rapport: "Voorgesteld wordt om aanvullend op beperkte schaal onderzoek te doen in een ander gebied met geitenhouderijen waar sprake is van lagere achtergrondconcentraties van fijnstof om inzicht te krijgen of de bevindingen logischerwijs te vertalen zijn naar andere landelijke gebieden." Daarbij wijzen wij er graag op dat het onderzoek is uitgevoerd in het oostelijke deel van Noord-Brabant en het noordelijke deel van Limburg; precies het Q-koortsgebied. De zorgen zijn daar groter dan in andere delen van Nederland. Wij vinden het onverantwoord om aan het onderzoek uit dit gebied zulke vergaande conclusies te verbinden.

De SGP zal de motie van de PvdA niet steunen. Wij hoeven niet bang te zijn voor het waterbedeffect, want wij hebben in de PRS/PRV geregeld dat er geen nieuwe bedrijven bij komen. Wij houden het verbod van nieuwe bedrijven vast en gaan familiebedrijven niet op slot zetten op basis van een onvoltooid onderzoek. In totaal zijn er 500.000 geiten in Nederland waarvan 24.000 in Utrecht; dat is nog geen vijf procent.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! In Vreeland staat een geitenboerderij met veel geiten. Daar ben ik een paar keer geweest en wat mij is opgevallen zijn de ruime hallen met veel stro en hier en daar een geit, terwijl er een aantal honderden waren. Wat ik meegeef is dat de huisvesting van de geiten erg belangrijk is. De motie komt te vroeg, wij moeten dit meenemen bij de Landbouwvisie. Dan kunnen wij door middel van een amendement meegeven wat wij willen.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mijn collega de heer Van den Berg zal ingaan op de vragen over de ruimtelijkheid, zoals de nieuwvestiging, en de vragen over het toetsingskader.

Er is een aantal vragen gesteld waar ik kort op inga. Wij monitoren het waterbedeffect strak, maar signaleren dat op dit moment niet. Er zijn drie aanvragen die een omschakeling van melkveehouderij naar geitenhouderij betreffen, één van een varkenshouderij naar een geitenhouderij en drie aanvragen zijn uitbreidingen van bestaande geitenhouderijen.

De ChristenUnie heeft gevraagd of wij gezondheid meenemen in de Wet natuurbeheer. Het geldt dat wij alleen kunnen controleren op de effecten op de PAS-gebieden.

De PvdD vroeg of ik de technische briefing van het vervolgonderzoek ken. Wij weten dat deze briefing geweest is en wij monitoren alles op dit vlak. Daarom hebben wij zelf aanvullend onderzoek uitgezet.

De advisering rondom de motie verandert niet.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er zijn vragen gesteld over de toetsingsmaatregelen die op lokaal niveau moeten plaatsvinden op het gebied van gezondheid bij het aanvragen van omgevingsvergunningen. In het onderzoek, zoals geschetst door de Veehouderij en Gezondheid Omwonenden op 6 juni aan de minister en 16 juni aan de Tweede Kamer, wordt nadrukkelijk geschreven dat de uitstoot en de verspreiding van bio-aerosolen en fijnstoffen lastig is om goed in kaart te brengen en als gevolg daarvan bedrijfsmaatregelen te nemen. De RUD zal terughoudend rea-

geren over de gezondheidsrisico's bij vergunningaanvragen. Als je daar een antwoord op hebt zonder een kader, dan bestaat de kans dat de vergunning vernietigd wordt.

De restrictieve regels uit onze PRS/PRV gaan over intensieve veehouderij. Dat maakt het lastiger om onder condities nieuwvestiging van geitenhouderijen mogelijk te maken. Dat is een restrictie op grond waarvan wij denken dat het waterbedeffect niet zal plaatsvinden en het niet zal leiden tot nieuwe aanvragen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde Van den Berg is de tweede die zegt dat het waterbedeffect scherp gemonitord wordt. Hoe wordt dat gemonitord en kunnen wij delen in die monitor?

De heer VAN DEN BERG (GS): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben wekelijks contact met de RUD over de aanvragen. Dat geldt eveneens voor onze contacten bij de gemeenten over aanvragen op basis van het bestemmingsplan of wijzigingen op het bestemmingsplan. Als u daar nadere vragen over heeft zal de inhoudelijk gedeputeerde daar antwoord op geven. Dat monitoren is van belang. Als er maatregelen getroffen moeten worden omdat wij dit soort zaken zien, dan komen wij zo snel mogelijk bij u terug.

De VOORZITTER: Daarmee beëindig ik de behandeling van deze motie. De stemmingslijsten zijn inmiddels samengesteld en rondgedeeld. Kunnen wij zonder schorsing doorgaan met de stemverklaringen en de stemmingen?

De her BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij verstandig even te schorsen, zodat wij in de fractie kunnen overleggen hoe wij stemmen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.44 uur tot 16.52 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij gaan over tot de stemverklaringen en de stemmingen.

Stemverklaringen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben twee stemverklaringen. Motie M46 is niet actueel. De motie lost het knelpunt op de woningmarkt niet op en kost veel geld. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Motie M47 is eveneens niet actueel. Gezondheidsrisico's gaan de VVD zeer aan het hart, maar wij moeten weten wat het risico is en daar loopt het onderzoek nog naar. Bovendien loopt er een participatietraject over de nieuwe Landbouwvisie. Daar moet de provincie niet alvast één onderdeel uitlichten en iets op beslissen. Daarnaast kan de motie zichzelf tegenwerken. Door deze motie aan te nemen lopen wij het risico dat er extra uitbreidingsaanvragen binnenkomen, omdat wij nog niet juridisch hebben geregeld wat de motie beoogd.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Als eerste het statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk bevoegd. D66 vertrouwt erop dat met dit statenvoorstel de uitvoering en kwaliteit van de compensatiemaatregelen afdoende is geborgd en ziet uit naar de eerste voortgangsrapportage. Bij dit statenvoorstel is motie M45 ingediend over het stimuleren van CO₂-compensatie. Deze motie klinkt sympathiek en wij moeten iets doen met dit onderwerp, maar niet op deze manier. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Vervolgens de Participatieaanpak Omgevingsvisie. Dankzij de voorgestelde aanpak kan participatie een integrale rol krijgen in de totstandkoming van onze Omgevingsvisie. D66 vindt dit van groot belang.

Dan het statenvoorstel busstalling. D66 gaat ervan uit dat de kansen en mogelijkheden rondom verduurzaming met beide handen aangegrepen worden, waarbij het plaatsen van zonnepanelen op de flinke vierkante meters dak een mooi begin is.

Ten slotte hebben wij een stemverklaring bij de motie M46. Woningbouw en sociale huurwoningen zijn thema's die ons aan het hart gaan, maar deze motie is niet realistisch in dit plan. Wij zullen deze motie daarom niet steunen.

De heer VAN MULEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA heeft een stemverklaring bij statenvoorstel Participatieaanpak Omgevingsvisie. Dit is een prima voorstel over hoe te participeren. Daarbij plaatsen wij de kanttekening: zouden wij de samenleving en andere partijen voldoende uitdagen om mee te doen door vooral te praten over 2050 en beleidsneutraal? Het gaat over zo'n lange termijn dat het praten te weinig aansluit bij de hedendaagse problematiek.

Dan hebben wij een stemverklaring bij onze motie M47 over de geitenhouderijen. Wij constateren dat er teveel onduidelijkheid is bij iedereen en een moratorium daarom te ver gaat. Wij draaien het om: omdat er zoveel onduidelijk is, is een bescheiden maatregel van een moratorium van zes maanden een goede stap om inzicht te krijgen welke maatregelen wenselijk zijn en de discussie verder te voeren hoe hiermee om te gaan.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben twee stemverklaringen. Als eerste bij het statenvoorstel geheimhouding financiële gegevens NRU. Wij zijn voor transparantie. De gemeente Utrecht is transparant in haar financiële gegevens over de NRU en de SP zal daarom tegen dit statenvoorstel stemmen. Dan hebben wij een stemverklaring bij het statenvoorstel Participatieaanpak Omgevingsvisie. Deze zal mevrouw Noordenbos voorlezen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Een maand geleden zaten 60 mensen uit Leusden op de publieke tribune bij de MME-vergadering; dat vonden wij een hele eer. Het is echter jammer dat deze mensen komen om te klagen. Wij stemmen voor de Participatienota, omdat daarin benoemd wordt dat de burgers meer betrokken worden bij het proces van besluitvorming.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij motie M46. GroenLinks vindt gemengde wijken en sociale woningbouw heel belangrijk, maar op deze plek geven wij er de voorkeur aan om deze unieke natuur voorrang te geven.

Dan hebben wij een stemverklaring bij motie M47. Gezien de bescheiden schaal van de geitenhouderijen in de provincie Utrecht en het beperkte aantal vergunningaanvragen op dit moment vinden wij de aanpak zoals GS aangeeft afdoende. Het college monitort nauwgezet en zodra er meer duidelijk is, zal het eventueel nadere afwegingen maken.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben twee korte stemverklaringen. Als eerste bij de amendementen A13 en A14. Wij zullen tegen deze amendementen stemmen, omdat het procedureel gezien merkwaardig is om aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer te amenderen.

Ten tweede delen wij de zorgen in motie M47 over de geitenhouderijen, maar deze motie komt te vroeg. Wij zoeken graag naar een gelegenheid om hier op een later moment breder over te debatteren.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD zal tegen het statenvoorstel Participatieaanpak Omgevingsvisie stemmen, omdat de PvdD tegen de Omgevingswet is en alles wat daarmee samenhangt.

Weliswaar is het statenvoorstel besluitvorming toetreding gemeente De Ronde Venen tot het recreatieschap Stichtse Groenlanden een procesmatig voorstel, maar omdat de PvdD het als uitvloeisel van de economisering van de natuur ziet stemmen wij tegen dit statenvoorstel.

Tot slot motie M46. Wij juichen sociale woningen toe, maar PvdD staat niet te juichen bij elke vorm van woningbouw in woningwijk Vliegbasis Soesterberg. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus heeft twee stemverklaringen. Als eerste bij motie M47 over de geitenhouderijen. Wij vinden dat deze motie te vroeg komt en willen daarover opnieuw in debat bij de Landbouwvisie, tenzij er eerder meer duidelijkheid is.

Ten tweede een stemverklaring bij amendement A14. De wijziging om de financiële compensatie van natuur onmogelijk te maken is te kort door de bocht. Wij zullen daarom tegen dit amendement stemmen.

Stemmingen.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A13. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de SP, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A14. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de SP en PvdD.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Natuurlijk bevoegd, PS2017RGW02.

Provinciale Staten verwerpen de motie M43. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen de motie M44. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen de motie M45. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel participatieaanpak Omgevingsvisie, PS2017RGW05.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel besluitvorming toetreding gemeente De Ronde Venen tot recreatieschap Stichtse Groenlanden, PS2017MME07, met de aantekening dat de fracties van de SP en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer vervolgonderzoek beheer en onderhoud wegen en kunstwerken, PS2017MME08.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel geheimhouding financiële gegevens NRU, PS2017MME09, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel busstalling, PS2017MME10.

Provinciale Staten verwerpen de motie M46. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, SP en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen de motie M47. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, PVV en SP.

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik heb een drietal mededelingen voor u. Ten eerste staat er voor u een drankje klaar in de foyer. Ten tweede is er een korte vergadering van de commissie in zaal 5, omdat mevrouw Pennarts een aantal mededelingen heeft. Tot slot mag die discussie niet te lang duren, want sommige mensen zie ik graag in zaal 1 voor een kort fractievoorzittersoverleg.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Hoeveel tijd zit er tussen nu en het begin van de vergaderingen in de zalen 1 en 5?

De VOORZITTER: Degenen die naar de vergaderingen gaan, pakken een drankje en gaan naar de vergaderingen.

Ik dank u voor uw aanwezigheid, uw bijdragen en uw besluiten. Ik wens u een prettige avond. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 17.10 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 6 november 2017.

De voorzitter,

De griffier,